

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA
OBCE**

Január 2021

***Dokument bol financovaný
z prostriedkov Európskej únie***

INFORMÁCIE O SPRACOVANÍ

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce

bol pripravený v období 01.11.2020 – 01.11.2025. Názory v ňom vyjadrené sú výlučne oficiálnymi názormi obce Bukovce a jej obyvateľov. Projekt PHSR bol vytvorený v rámci projektu " Územný plán a program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce"

„Tento dokument bol vytvorený s finančnou pomocou Európskej únie zo štrukturálnych fondov EÚ z Operačného programu Základná infraštruktúra.

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce na obdobie 2021 – 2025 spolupracovali:

- Občania, predstavitelia podnikateľských organizácií, škôl, cirkvi, štátnych a verejno-prospešných inštitúcií.
- *Starosta obce Bukovce:* Jaroslav PALIČKA
- *Obecné zastupiteľstvo v obci Bukovce, ktoré tvoria poslanci:*
Ing. Alexander PALIČKA
Marek Bartko
Ciril Burák
Peter Galajda
Stanislav Bučko
Darina Hančáková
Robo Majurník
- **Odborný tím:** spoločnosť GESTUS, s.r.o.
- **Manažér projektu:** Mgr. Petra Cibulková
- **Koordinátor:** Mgr. Miroslava Kočanová
- **Konzultanti:** Mgr. Zuzana Lučkayová

O B S A H

O B S A H.....	2
Úvod.....	3
1. Vízia	5
2. Charakteristika obce.....	6
2. 1 Geografická charakteristika.....	6
2. 2 Historický vývoj.....	11
2. 3 Heraldika	13
3. Ekonomické a sociálne východiská.....	15
3. 1 Socio- ekonomická analýza.....	15
3. 1. 1 Prírodné zdroje	15
3. 1. 2 Životné prostredie	18
3. 1. 3 Demografická situácia a ľudské zdroje	21
3. 1. 4 Ekonomika	26
3. 1. 5 Hospodárenie a finančné vzťahy obce	28
3. 1. 6 Občianska vybavenosť	31
3. 1. 7 Vzdelávanie a kultúra	35
3. 1. 8 Tretí sektor	37
3. 2 Analýza realizovaných opatrení	37
3. 3 SWOT analýza	41
3. 4 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.....	49
4. Rozvojová stratégia	50
4. 1 Ciele a priority.....	50
4. 2 Opatrenia a aktivity	51
4. 3 Opis rozvojovej stratégie.....	56
5. Finančný plán	56
5. 1 Rozdelenie financií na programovacie obdobie	56
6. Zabezpečenie realizácie.....	57
6. 1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	57
6. 2 Monitorovanie a hodnotenie.....	65
6. 3 Harmonogram realizácie	66
7. Záver.....	67
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.....	67
Zoznam použitej literatúry	68

Úvod

Dokument „ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce s výhľadom do roku 2025" (ďalej len PHSR) je strednodobý plánovací dokument, ktorý by mal byť v súlade so sedemročným plánovacím obdobím Európskej únie, t.j. pre roky 2021 až 2025

0. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Bukovce, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Cieľom PHSR je určiť smerovanie rozvoja obce vo všetkých strategických oblastiach (napr. ekonomických či sociálnych), ktoré rozhodujúcim spôsobom vplyvajú na kvalitu života občanov, v súlade so záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod.

PHSR obsahuje najmä:

- a) analýzu hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b) úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach,
- c) návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spolu s územným plánom nevyhnutným podkladom pri žiadosti o nenávratný finančný príspevok z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych). Vyžaduje to aj zákon 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Podľa tohto zákona sú obce povinné mať spracovaný a schválený PHSR. Tvorba PHSR je proces náročný z časového hľadiska, efektívnej koordinácie, odborných vedomostí a zabezpečenia množstva väzieb, postavený na občianskom princípe. Pre vypracovanie PHSR je optimálnym riešením spojenie spolupráce obcí a odborníkov a následné vypracovanie rozvojového dokumentu pre obec. Lídrom celého procesu je predovšetkým starosta obce. Schválením pripraveného a pripomienkovaného PHSR obecným zastupiteľstvom, sa program stáva pre obec záväzným dokumentom.

Štruktúra PHSR:

Dokument je zložený z troch hlavných častí. Prvá, analytická časť, obsahuje súhrnnú situačnú analýzu a SWOT analýzu sledovaného územia. Z druhej, strategickej časti dokumentu, už vyplývajú prioritné projektové zámery obce. Tretia, implementačná časť

pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia.

Postup spracovania PHSR je v súlade s Metodickou príručkou uverejnenou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja, sekciou regionálnej politiky:

POUŽITÁ METODIKA PRÍPRAVY PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

TVORBA VÍZIE

Zainteresovanie všetkých strán

ANALYTICKÁ ČASŤ

ANALÝZA ÚZEMIA OBCE BUKOVCE

Analýza problémov   Audit zdrojov   Analýza príležitostí
Zber nápadov

SWOT ANALÝZA OBCE BUKOVCE

KONCEPČNÁ ČASŤ

Vytýčenie strategických cieľov, priorít, opatrení
Rozvojové programy

REALIZAČNÁ ČASŤ

Akčný plán / príprava projektov
Implementácia úspešných projektov

SPÄTNÁ VAZBA – MONITORING - KONTROLA

1. Vízia

Vízia obce Bukovce je výsledkom spoločnej komunikácie zástupcov obce, poslancov, ako aj vyhodnotenia dotazníkového prieskumu u obyvateľov obce. Samospráva obce bude preto vytvárať priaznivé podmienky pre všetky súkromné iniciatívy, ktoré umožnia v čo najväčšej miere napĺňať jednotlivé predstavy občanov a návštevníkov obce. Táto vízia je

prostriedkom začiatku spoločného rozhodovania a komunikácie. Konceptia vízie je zacielená na obnovu a rozvoj obce, zachovanie jej kultúrneho dedičstva a predovšetkým zachovanie a obnovu životného prostredia obce.

VÍZIA

„Moderná obec Bukovce je príjemným miestom s dobrými podmienkami, kde žijú spokojní a aktívni občania s adekvátnymi možnosťami na prácu a s ponukou kvalitného bývania, v zdravom životnom prostredí, kde je vytvorený priestor na kultúrne a spoločenské vyžitie.“

Obec Bukovce v strategickej vízii svojho rozvoja bude sledovať najmä rozvoj a dobudovanie chýbajúcej technickej infraštruktúry a občianskej vybavenosti obce. Taktiež sa bude zameriavať na zlepšenie, skvalitnenie a dostupnosť už existujúcich služieb. Plánuje sa najmä dobudovanie chýbajúcej kanalizácie, ČOV, zavedenie separácie odpadu, rekonštrukcie miestnych komunikácií, vybudovanie chodníkov, vybudovanie zdravotníckeho zariadenia.

Vytýčené ciele sa bude obec snažiť dosiahnuť využitím všetkých možných zdrojov – domácich, doplnkových i štrukturálnych fondov EÚ pri tvorbe kvalitných projektov.

2. Charakteristika obce

2. 1 Geografická charakteristika

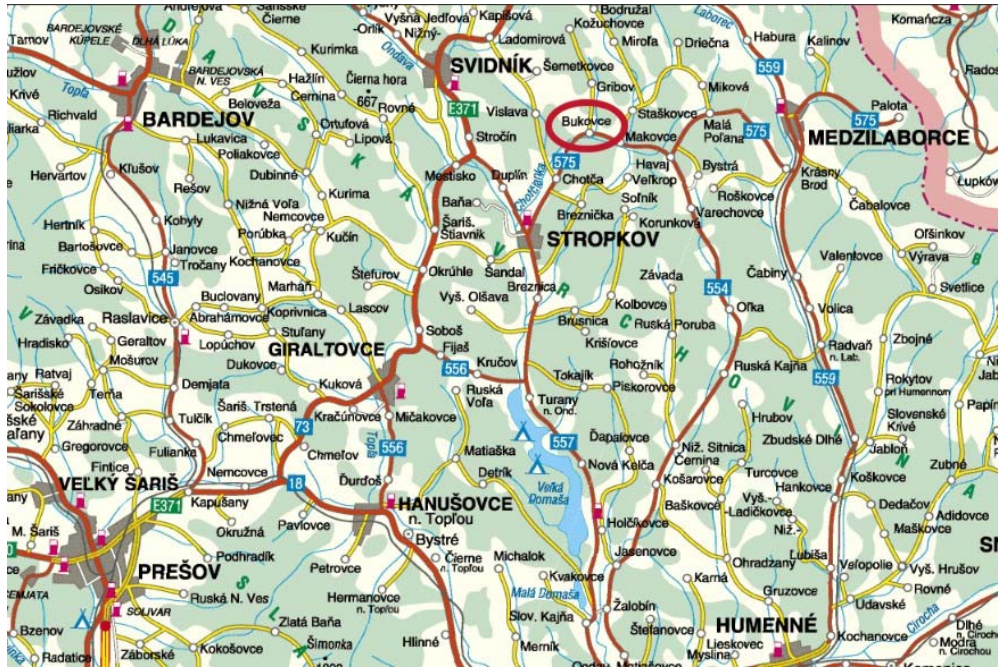

Poloha: Obec Bukovce spadá pod územie Prešovského samosprávneho kraja. PSK je najvýchodnejším krajom Slovenskej republiky. Región sa administratívne člení na 13 okresov. Tvoria ho okresy Prešov, Bardejov, Humenné, Kežmarok, Levoča, Medzilaborce, Poprad, Sabinov, Snina, Stará Ľubovňa, Stropkov, Svidník a Vranov nad Topľou, z ktorých najväčšie sú Prešov a Poprad. Krajským sídlom, administratívnym, hospodárskym a kultúrnym centrom regiónu je mesto Prešov. Územie Prešovského kraja tvorí 666 obcí, z toho je 23 miest a 2 vojenské obvody, pričom krajským mestom je Prešov s počtom obyvateľov 92 720.

Pri bližšej charakteristike sa obec Bukovce geograficky nachádza v okrese Stropkov, ktorého okresným mestom je mesto Stropkov. Okresné mesto Stropkov leží na križovatke štátnych ciest II/575 smer Medzilaborce a Dukelský priesmyk a II/557 vedúcej severojužným smerom celým okresom napojenej na I/73 - E 371, vedúcej na hraničný prechod Vyšný Komárnik (Barwinek na severe umožňujúcej prístup k E - 50 - Vyšné Nemecké/ Užhorod na juhu). Stropkov a jeho okolie je predurčené na rozvoj turistiky, vidieckej turistiky a cestovného ruchu. Práve preto v koncepcii rozvoja okresu je prioritou rozvoj cestovného ruchu. K najsilnejším stránkam okresu patrí atraktivita prírodného prostredia a klimatické pomery, neznečistená príroda nepostihnutá priemyselnými škodlivinami, bohatá flóra a množstvo zveri. V regióne sa nachádza aj množstvo zaujímavých historických a kultúrnych pamiatok. Na dobrej úrovni je aj poskytovanie športovo rekreačných služieb.

Obec Bukovce leží v Nízkych Beskydách, v Ondavskej vrchovine, na nive pri pravom brehu v strednej časti Chotčianky, v nadmorskej výške okolo 240 m n.m. Mierne členitý povrch chotára tvoria súvrstvia treťohorného flyšu a štvrtohorné uloženiny. Terén je zväčša odlesnený, len v južnej časti je súvislý les s prevahou bukového porastu. Veľkosť katastra dediny je vo výmere 1106 ha.

Dnešná obec Bukovce prešla bohatým historickým vývojom, ale aj zložitým administratívnym členením tak v starších ako aj v novších dejinách, nakoľko ako dedinu Bukovce ju poznáme až od roku 1964, keď vznikla zlúčením Veľkých a Malých Bukoviec.

Tabuľka 1	
Kód obce	527181
Názov okresu	Stropkov
Názov kraja	Prešovský
Štatút obce	obec
PSC	090 22
Telefónne smerové číslo	054 7493220
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1379
Nadmorská výška stredu obce - mesta v m	239
Celková výmera územia obce [m²]	11 061 689
Hustota obyvateľstva na km²	52

Zdroj: Štatistický úrad SR

Obec Bukovce je súčasťou Prešovského kraja a okresu Stropkov. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1379. Nadmorská výška chotára je od 220 do 431 m, stred obce Bukovce je v nadmorskej výške 239 m.n.m. Najvyšším bodom v bezprostrednej blízkosti obce je Chrbát Radový s nadmorskou výškou 431m.

Ohraničenie: V severnej časti východného Slovenska, v Prešovskom kraji, 10 km na severovýchod od okresného mesta Stropkov sa nachádza obec Bukovce. Jej zemepisnú polohu určujú súradnice: 49°45' severnej šírky a 21°45' východnej dĺžky. Z geomorfologického hľadiska je územie Bukoviec súčasťou Nízkych Beskýd, ich celku-Ondavskej vrchoviny. Územie mikroregiónu Zelené Beskydy sa nachádza vo východnej časti Slovenskej republiky, na území okresu Stropkov v Prešovskom kraji, v dotyku so štátnou hranicou Slovensko – Poľsko. Mierne členitý chotár tvoria súvrstvia tret'ohorného flyšu a štvrtohorné uloženiny. Územne ho tvoria katastrálne územia deviatich obcí, a to Bukovce, Gribov, Kožuchove, Krušinec, Olšavka, Staškovce, Vislava, Vladiča a Vyškovce. Všetky obce patria do okresu Stropkov. Z hydrologického hľadiska patrí územie do čiernomorského pomoria. Obcou preteká rieka Chotčianka, ktorá ústí do Ondavy.

Klimatické podmienky: Klimaticky územie Bukoviec a okolia patrí do teplej, mierne vlhkej klimatickej oblasti s chladnou zimou a mierne teplým letom. Priemerná ročná teplota obce dosahuje 7°C. Ročné zrážky sú v priemere 600-700 mm.

Pre územie je charakteristická vnútrozemská klíma s dvomi klimatickými oblasťami:

- I. oblasť teplá – zahŕňa väčšinu územia, priemerná teplota v januári – 2 až – 5 °C, v júli 18 až 19 °C. Ročný priemerný úhrn zrážok je 600 – 800 mm.
- II. oblasť mierne teplá – v severnej časti okresu, priemerná teplota v januári – 3,5 až – 6 °C, v júli 17 až 17,5 °C. Ročný priemerný úhrn zrážok je 650 – 850 mm.

V okresnom meste Stropkov, 10 km od Bukoviec sa nachádza Synoptická meteorologická stanica. V tabuľke 2 nižšie zobrazenej sú uvedené nasledujúce hodnoty z tejto stanice.

Tabuľka 2 MESIAC	TEPLOTA	ZRÁŽKY	SLNEČNÝ SVIT(h)	VIETOR (m/s)
Január	-3,8	30	47,6	2,9
Február	-1,8	30	70,9	2,9
Marec	2,8	32	124,0	3,0
Apríl	8,4	52	156,6	3,1
Máj	13,4	67	205,2	2,6
Jún	16,4	90	210,0	2,4
Júl	18,1	88	230,2	2,3
August	17,1	82	206,3	2,1
September	13,2	58	147,3	2,3
Október	8,2	48	108,4	2,5
November	2,8	40	46,5	2,9
December	-1,7	41	35,1	2,8

Rok	7,8°C	658 mm	1587,1h	2,6 m/s
------------	-------	--------	---------	---------

Zdroj: Synoptická meteorologická stanica, okres Stropkov

V tabuľke môžeme sledovať priemerné hodnoty- teplotu, zrážky, slnečný svit a silu vetra za jednotlivé mesiace. V poslednom riadku sú vyčíslené priemerné ročné hodnoty za posledných 30 rokov. Najteplejším mesiacom je júl, najchladnejší január. Priemerný relatívny slnečný svit je 40-42 dní v roku, priemerne 1587 hodín. Oblačnosť je 64%, najviac oblačnosti je v zimných mesiacoch – december 81% a najmenej v auguste 51%. Vlhkosť sa pohybuje v rozmedzí 72%, potenciálny ročný výpar dosahuje 600-700 mm.

Geologické podmienky: Z hľadiska geologickej stavby sa Bukovce nachádzajú vo vonkajšom karpatskom flyšovom pásme. V okolí vystupujú na povrch horniny tret'ohôr a štvrtohôr. Staršie tret'ohory sú zastúpené magurskou tektonickou jednotkou, jej račanskou litofaciálnou jednotkou. V okolí sa nachádzajú zlínske vrstvy reprezentované makovickými pieskovecami, jemnozrnými a hrubozrnými drobovými pieskovecami stredného až vrchného eocénu. V údolnej nive Chotčianky sú horniny tret'ohôr prekryté riečnymi a svahovými usadeninami štvrtohôr. V údolí Chotčianky sa nachádzajú hlinité a kamenité sedimenty. Z tret'ohorných hornín majú pre prúdenie a akumuláciu podzemnej vody v okolí význam súvrstvia s pieskovcovým alebo hruborytmickým zložením, zväčša v pieskovcovom vývoji. Patria sem makovické pieskovce račianskej jednotky. Vyznačujú sa puklinovou priepustnosťou. Pukliny tektonického pôvodu a zóny zvetrávania sú dôležité pre prúdenie podzemnej vody. Na pukliny vznikajúce pôsobením vonkajších geologických činiteľov je viazaná prevažná časť prameňov flyšových sedimentov.

Georeliéf: Obec Bukovce a okolie sa nachádza v Alpsko-himalájskej sústave, v podsústave Karpát, v provincii Východných Karpát a v subprovincii Vonkajších východných Karpát. Užšie toto územie charakterizujeme, že sa nachádza v blízkosti Nízkych Beskýd, ako celku Ondavskej vrchoviny. Mierne zvlnený reliéf podmieňujú flyšové horniny a ich rôzna odolnosť v Nízkych Beskydách. Konkrétne Ondavská vrchovina je horský krajinný celok, je to pohorie s príkrovovo- vrásovou stavbou. Územie budujú jednotky magurského flyšu. Striedajú sa tu jednotky račianskej, bystrickej a čergovskej jednotky v zastúpení rôznych druhov pieskovcov, bridlíc, ílovcov, slieňov. Príznačné je striedanie pozdĺžnych chrbtov karpatského smeru s pozdĺžnymi depresiami- brázdami. Smerom k Stropkovu sa nachádza Stropkovská brázda. V Ondavskej vrchovine existujú plošné aj kryhové zosuvy, na odlesnených stráňach silná výmol'ová erózia. Flyšové pohoria sú chudobné na nerastné

suroviny, nachádzajú sa tu pieskovce. Terén okolia je zväčša odlesnený, len v južnej časti je súvislý les s prevahou bukového porastu.

2. 2 Historický vývoj

História:

Obec Bukovce vznikla zlúčením Veľkých a Malých Bukoviec roku 1964.

Najstaršia zmienka o obci Veľké Bukovce je doložená rokom 1379, kedy patrila rodine Cudarovcov. V roku 1364 Peter Cudar (Zudar) dostal makovické panstvo od kráľa Ľudovíta a dochovaná listina z roku 1379 spomína aj Bukovce. Samotný názov obce prešiel značnými zmenami a pomenovanie dediny je nepochybne odvodené od slova buk, z čoho možno usúdiť, že dedina Bukovce vznikla na území, na ktorom pred jej vznikom rástol bukový les a postupným osídľovaním, spojeným s klčovaním, les ustupoval.

Pomenovanie dediny prechádzalo historickým vývojom a v roku 1379 sa môžeme stretnúť s takými menami ako Bokoch, Bokovch alebo aj Bokwa. Z roku 1414 sa stretneme s menom Bwkolch, roku 1773 Bukowcze, 1920 Šarišské Bukovce a konečne od roku 1937 s menom Veľké Bukovce. Donačnou listinou cisára Maximiliána z roku 1570 sa Bukovce stali majetkom kráľovského hradu Sárospatak. Veľké Bukovce patrili k stredne veľkým dedinám (1881 291 obyvateľov, 1910 264 obyvateľov).

Vývoj osídlenia okolia vedie k názoru, že Bukovce založili usadlíci so šoltýsom na majetku panstva Stročín v polovici 14. storočia. Krátko po roku 1379 panstvo Stročín spojilo s panstvom Makovica. Bukovce boli jeho súčasťou. V 15. storočí tu zriadili mýtnicu a zaviedli vyberanie mýtnych poplatkov. V roku 1600 sídlo pozostávalo z 11 obývaných poddanských domov a 1 – 2 domov šoltýsov. Koncom 16. storočia boli Bukovce stredne veľkou dedinou, ale o polovicu menšou ako okolo roku 1427. Okrem rodín šoltýsov tu bývalo len poddanské obyvateľstvo. V roku 1742 postavili v chotári kláštor baziliánov, v roku 1782 prešiel do vlastníctva grécko – katolíckej kapituly. V dedine sa nachádzal aj mlyn. Obyvatelia sa zaoberali prevažne roľníctvom a chovom dobytky. Rozšírené bolo tiež pálenie dreveného uhlia. Najčastejšie chodili bukovčania predávať svoje výrobky do Stropkova, kde zároveň bol aj solný sklad. Politicko-geografická štatistika z roku 1828 o Bukovciach uvádza, že táto dedina je určená kláštoru cirkevného rádu Bazila Veľkého. V dedine je 68 domov, grécko-katolíckych obyvateľov je 478, Židov 25 a celkom spolu 503 obyvateľov.

Obce Malé Bukovce vznikla v polovici 16. stor. v susedstve Bukoviec na ľavom brehu Chotčianky na majetku panstva Stropkov v Zemplínskej župe. Najstaršia správa o nej je v urbári stropkovského panstva z roku 1557. Usadila sa tam rodina šoltýsa v júni 1555 a

užívala dvanásťročnú lehotu oslobodenia od povinnosti odvádzať daň a dávky zemepánom až do roku 1567. Po uplynutí lehoty však podliehali povinnostiam, aké boli bežné v dedinách založených na Šoltýsko - rusínskom práve. Nová dedina vzhľadom na zemepisnú polohu v susedstve Bukoviec dostala názov Malé Bukovce. Zachovali sa z roku 1652 pod menom Bukocz a patrili panstvu Makovica. V 18. storočí ju vlastnili Keglevichovci a v tomto období roku 1742 postavili v chotári obce kláštor baziliáni, ktorý rokom 1782 prešiel do vlastníctva gréckokatolíckej kapituly. Zákonným článkom č. 63 z roku 1881 medzi obcami, ktoré boli preradené zo šarišskej do zemplínskej stolice nachádzame aj Bukovce, avšak územie kláštora naďalej zostalo v šarišskej župe. Po vzniku Československa roku 1920 sa nazývali Zemplínske Bukovce a od roku 1927 sa nazývali Malé Bukovce.

Obidve obce v starších dejinách boli začleňované tak do šarišskej stolice ako aj do Zemplínskej stolice, nakoľko boli na pomedzí týchto stolíc. Po druhej svetovej vojne najskôr obce patrili do okresu Stropkov až do roku 1960, ktorý tvoril súčasť prešovského kraja. Od roku 1960 boli zaradené do okresu Bardejov a tvorili súčasť východoslovenského kraja. V roku 1968, keď vznikol okres Svidník stali sa obce súčasťou tohto okresu. V roku 1996 sa obec Bukovce stala súčasťou okresu Stropkov v rámci nového prešovského kraja.

Súčasnosť:

Veľkosť dnešného katastra je 1106 ha. V obci je kultúrny dom a klub mladých, základná škola s materskou školou a školská jedáleň, počítačova a fyzikálna učebňa, dom smútku. Dominantnou stavbou dediny je kamenný kostol, ktorý ostal po bývalom zničenom kláštore v 50. rokoch. Na kopci vysokom 347 m, bola postavená kaplnka, pri ktorej neskôr postavili skromný príbytok pre pustovníka menom Arzén (Bosák), tak sa kaplnka do istej miery stala základom neskoršieho Bukoveckého kláštora. Východne od neho vznikol kamenný kostol. V I. sv. vojne bol kláštor zničený a následne boli ešte pokusy obnoviť kláštor a jeho poslanie 30. rokoch, avšak kláštor neobnovil už svoju dovtedajšiu bohatú činnosť. Poslednou kvapkou k úplnej likvidácii kláštora znamenali 50. roky nášho storočia, kedy bol kláštor úplne zničený. V súčasnosti tu stojí chrám Povýšenia sv. kríža a kaplnka zasvätená premeneniu Pána z roku 1742, kde sa pravidelne konajú púte. Nachádza sa 2 km od hlavnej cesty Stropkov – Medzilaborce, smer na Olšavku. Pri príležitosti blížiaceho sa jubilejného roku 2000 bol postavený 9. septembra 1999 na Bukovej Hore najväčší cyrilometodejský trojramenný gréckokatolícky kríž na svete.

V súčasnosti sa v dedine nachádza zberňa surovín a FYTOCENTRUM - výkup a liečivých rastlín. V obci sa nájdeme aj fungujúce PD Bukovce, zaoberajúce sa poľnohospodárskou výrobou, predajňu potravín, predajňu LENA a predajňu DAPP. Obyvatelia za prácou

dochádzajú predovšetkým do Stropkova, ale značná časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva je však dnes nezamestnaná.

Obec organizuje pravidelné spoločenské, športové a kultúrne podujatia - ples, karneval, turistický pochod Jozefínkou, oslavy dňa matiek, diskotéky, športový deň, futbalové zápasy a odpustové slávnosti.

Obec je členom Mikroregiónu Nízke Beskydy a Mikroregiónu Zelené Beskydy, ktorého sídlo sa nachádza priamo v dedine Bukovce. Obec spolupracuje aj s Poľskou republikou.

2. 3 Heraldika

Obecnými symbolmi sú erb obce Bukovce, zástava obce Bukovce a pečať obce Bukovce.

Pečať: Pečať obce Bukovce tvorí erb obce Bukovce s hrubopisom: „OBEC BUKOVCE“. V obecnej administratíve museli používať obecnú pečať s vlastným symbolom (niekedy iba s nápisom). Táto pečať slúži najčastejšie ako hlavný heraldický prameň pri tvorbe obecných erbov.

Žiaľ, v prípade obce Bukovce nie je celkom možné takto postupovať. V dostupných prameňoch na Slovensku ani v zahraničí sa nepodarilo nájsť obecnú pečať so znamením. Pečať obce sa používa pri slávnostných príležitostiach – udelenie čestného občianstva, na pečatenie významných listín a dokumentov a pod. Pečať uschováva starosta obce.

V Altenburgerovej zbierke pečatí v Uhorskom krajinskom archíve v Budapešti sa pečať Veľkých ani Malých Bukoviec nenachádza vôbec. Najstaršou pečaťou, ktorá je na písomnostiach uložených v Zemplínskom župnom archíve v Sátoraljaújhelyi, je odtlačok nápisovej pečate Malých Bukoviec z konca 19. storočia. Tá však neobsahuje žiadne znamenie, ktoré by mohlo poslúžiť ako podklad pre vytvorenie erbu. Podobne je to v prípade novších pečiatok zo začiatku 20. storočia. Rovnako ani v Štátnom oblastnom archíve v Prešove sa nepodarilo nájsť písomnosť s pečaťou Veľkých Bukoviec. Vzhľadom na tieto skutočnosti a nedochovanie druhotných správ, poukazujúcich na existenciu staršieho pečatidla s pečatným obrazom sa možno domnievať, že obec v minulosti azda ani nevlastnila takúto pečať. Preto bolo potrebné pristúpiť k tvorbe úplne nového erbu. Po konzultáciách s obecným úradom sa ako veľmi vhodné ukázalo vychádzať pri tom z názvu obce a ako erbové znamenie využiť strom, teda buk, z ktorého vychádza historický názov oboch častí obce. Vzhľadom na existenciu dvoch obcí počas celých stáročí sa v znamení umiestnili dva

stromy kombináciou farby žltej a striebornej (striebro- kov), čo zvolili ako pomerne jednoduchú a výstižnú predlohu pri tvorbe novotvaru.

Erb: Obec má novodobý erb v neskorogotickom štíte, ktorý znázorňuje dva buky, veľký a malý od čoho je odvodený aj názov obce Bukovce. V červenom poli štítu na žltej pôde sa vynímajú dva spomínané strieborné stromy so žltým lístím. Návrh erbu sa stal platným erbom obce Bukovce po jeho odsúhlasení obecným zastupiteľstvom.

Zástava: Zástavu obce Bukovce tvorí šesť rovnakých pruhov červenej, žltej a bielej farby. Zástavu obce používa starosta a OZ obce Bukovce pri slávnostných a oficiálnych príležitostiach obecného, príp. štátneho charakteru a to vyvesením na budovách, kde sa konajú slávnostné zhromaždenia.

3. Ekonomické a sociálne východiská

3. 1 Socio- ekonomická analýza

3. 1. 1 Prírodné zdroje

Mikroregión Nízke Beskydy leží na južne orientovanom podhorí resp. čiastočne priamo v Laboreckej vrchovine (CHKO Východné Karpaty). Na území mikroregiónu sa nachádza najvyšší bod okresu Stropkov – na hranici s Poľskom vrchol Klin vo výške 691 m n. m. Povrch územia má hornatinový charakter, tvoria ho najmä v severnej časti hlboké úzke doliny.

Pôdne a vegetačné pomery: Pôdny kryt tvoria prevažne nasledujúce krajinné štruktúry: lesný porast, orná pôda, lúky a pasienky. Z poľnohospodárskeho hľadiska sú tu lesné nivné pôdy, svahové a sprašové hliny.

Jednotné geologické podložie flyšu podmieňuje jednotnosť pôd. Približne 90 % plochy územia zaberajú hnedozemné typy pôd, iba v dolinách riek vystupujú v úzkych pásoch nivné pôdy. Jednotnosť pôd sa zákonite odráža i na charaktere vegetácie územia. Pôvodnú rastlinnú pokrývku s výnimkou nív tvorili bučiny. Nivné pôdy v riečnych dolinách zarastali víbovo-topoľovými lesmi. Súčasná lesná pokrývka je značne narušená, no i napriek tomu priemer zalesnenej časti okresu je podstatne vyšší ako celoslovenský. Z pôvodných lesov zostali zvyšky kultúrnych bučín s prímiesou duba a hrabu v nižších polohách, smreku s borovicou vo vyšších polohách. Lužné lesy, pôvodne rozšírené v dolinách riek sa nezachovali. Celková výmera lesných porastov je cca 48 %.

Hydrogeologický popis územia

Povrchové vody: Obec Bukovce patrí do územia okresu Stropkov, ktorý hydrogeologicky spadá do čiastkového povodia Bodrogu, jeho základných povodí Ondava a drobných povodí Chotčianky. Hlavné povodie tvorí rieka Ondava, ktorá pramení v obci Ondavka, okres Bardejov. Po celej svojej dĺžke v okrese Stropkov je Ondava zaradená do zoznamu vodárenských tokov. Z toho vyplýva, že plocha celého povodia Ondavy na území okresu sa nachádza v povodí vodárenského toku. Medzi vodárenské toky je zaradený aj Zimný potok, Chotčianka, Vojtovec.

K vodohospodársky významným tokom pre obec Bukovce po celej dĺžke je Chotčianka. Do Chotčianky ústia tieto významnejšie potoky (uvedené v protismere od ústia Ondavy): Vislavka, Oľšavka, Kožučovský potok a Poliansky potok.

Kvalita povrchových vôd je sledovaná SVP PBaH Košice v štyroch profiloch, t. j. Ondava – pod Svidníkom, Chotčianka – ústie, Zimný potok – ústie, Ondava – prítok do nádrže Domaša.

Podzemné vody: Celé územie okresu Stropkov je chudobné na podzemnú vodu a v hydrologicky nepriaznivom období sú výdatnosti vodných zdrojov veľmi nízke. Najvýznamnejšie a najvýdatnejšie zdroje pitnej vody sa nachádzajú v náplavoch Ondavy. Výdatnosť týchto zdrojov je závislá na hladine vody v toku (na vodných stavoch). Kvalita podzemných vôd je ovplyvňovaná akosťou povrchových vôd. V náplavoch Ondavy sú vybudované tieto vodné zdroje: Stropkov výdatnosť 22 l/s, Miňovce výdatnosť 4 l/s, Nižná Olšava 0,6 l/s. V okrese je prevádzkovaných 19 verejných vodovodov, z toho 13 verejných vodovodov je v správe VVaK.

Kvalita podzemných vôd je v obecných vodovodoch je značne rozdielna, nakoľko sa jedná vo väčšine prípadov o plytké kopané studne, resp. vrtané studne ovplyvniteľné povrchovými vodami. Vodný zdroj v obci Havaj ako aj vrt POB-21 v Krušinci obsahujú vyššie hodnoty železa, čo kladie vysoké nároky na chlórovanie a pravidelné odkaľovanie vodovodnej siete.

V okrese sú dve úpravne vody:

1. ÚV Zimný potok – odber z potoka Zimný potok o kapacite 6 l/s
2. ÚV SABI 02 – odber z Chotčianky o kapacite 10 l/s (v súčasnosti mimo prevádzky).

Z uvedeného vyplýva, že z hľadiska vodohospodárskeho najdôležitejšie toky sú Ondava, Chotčianka, Vojtovec, ktorých voda po úprave sa používa pre pitné účely.

Chránené oblasti: V severnej časti zasahuje na územie okresu chránená krajinná oblasť Východné Karpaty. Okrem tohto veľkoplošného chráneného územia sa na území okresu nachádza aj jedno maloplošné chránené územie, ktorému sa síce poskytuje ochrana, avšak nedopatrením sa nedostalo do zoznamu chránených území SR, ktorý tvorí prílohu zák. č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, preto sa v súčasnosti pripravuje jeho prevyhlasenie. Jedná sa o slatinu nachádzajúcu sa v Nízkych Beskydách, v západnej časti Laboreckej vrchoviny, južne od obce Driečna. Toto chránené územie s výmerou 0,38 ha predstavuje nevelkú slatinu na úpätí nivnej terasy v doline Chotčianky.

Slatinné spoločenstvá Nízkych Beskyd sú pomerne početné rozptýlené a izolované ekosystémy. Ich výskyt podmieňuje vodný režim a spôsob hospodárskeho využívania. Tieto ekosystémy majú v poľnohospodárskej krajine veľký ekologický význam. Sú to refúgia

mnohých skupín živočíchov, predovšetkým hmyzu. Plnia ekostabilizačnú funkciu. Bez aktívnej územnej ochrany hrozí slatine zánik. Ohrozuje ju najmä zošľapávanie hospodárskych zvierat a postupujúca sukcesia spoločenstiev. Na území mikroregiónu Zelené Beskydy sú z ochrannárskeho hľadiska dovolené všetky aktivity: pešia turistika, lyžiarska turistika, cykloturistika, zber húb a lesných plodov a podobne.

Navrhované chránené územia: V koncepcii dobudovania siete chránených území SR je v okrese Stropkov navrhnutých 6 maloplošných chránených území v kategórii chránený areál a 1 veľkoplošne chránené územie (chránená krajinná oblasť): Baranov, Domaša, Driečna, Mláky, Mŕtve rameno Ondavy pri Duplíne a v súvislosti s obcou Bukovce je chránenou krajinnou oblasťou Chotčianka - dôvodom je ochrana ekosystému prameniska Chotčianky. Pri dobudovaní existujúcej siete chránených území pôjde o doplnenie chýbajúcich článkov v existujúcej štruktúre, čím sa vytvorí uzavretý a stabilný systém predstavujúci kostru ekologickej stability.

Rastlinstvo: V podmienkach obce Bukovce a jeho okolia rozlišujeme niekoľko typov rastlinných spoločenstiev (biocenóz): spoločenstvo intravilánu, spoločenstvo kultúrnej stepi, spoločenstvo vlhkých stanovišť a spoločenstvo lesa. V spoločenstve intravilánu sa vyskytuje deväťsil hybridný, slez nizučký, slez nebadaný, prhláva dvojdomá, mliečnik okrúhly, blen čierny, netýkavka drobnokvetá. Na vlhkých stanovištiach sa vyskytuje pakost lúčny, nátržník husí, nátržník plazivý, bedrovník väčší a iné. V okolí priekop a ciest je palina obyčajná, loboda, vratič obyčajný. Rastlinné spoločenstvá svahových pasienkov, krovitých strání zastupujú trnka obyčajná, vláči zob, ruža, dráč obyčajný, černohlávk obyčajný, rebríček obyčajný, repík lekársky, veronika hrdobarkovitá a iné. V okolí Chotčianky rastú jelša lepkavá, jelša sivá, vrba biela, vrba krehká, lieska obyčajná, bršlen európsky. Chotár je zväčša odlesnený, v južnej časti sa nachádza súvislý les s prevahou buka, tu sa vyskytuje hrab obyčajný, dub zimný. Bylinnú vrstvu lesných porastov tvorí: ostrica chlpatá, kostihoj hlúznatý, vranie oko štvorlisté.

Živočíšstvo: Výskyt živočíchov závisí od spoločenstiev. Medzi najčastejšie druhy urbanizovanej krajiny obce Bukovce patrí bocian biely, lastovička obyčajná, vrabec poľný, vrabec domáci, stehlík obyčajný, belorítka obyčajná. Z cicavcov sú to krt obyčajný, zajac poľný, myš domová, hraboš poľný, potkan obyčajný, a iné. Lúčne spoločenstvá so zárastom krovia na medziach a okrajoch vyhládávajú škovránok poľný, stehlík konôpkár, kukučka obyčajná, strnádka obyčajná, straka obyčajná, hrdlička poľná, drozd plavý, stehlík zelený, bažant, hraboš poľný, prepelica, krt obyčajný. Pri vodnom toku sú trsteniarik močiarny,

rybárík obyčajný, volavka popolavá, vodnár obyčajný a iné. V lesoch hniezdia jastrab veľký, myšiak hôrny, pinka obyčajná, sova obyčajná, sýkorka veľká a belasá, d'ateľ. Tunajšiu faunu charakterizujú temer všetky druhy divej poľovnej zveri. Nachádza sa tu lasica obyčajná, kuna hôrna, líška obyčajná, jazvec obyčajný, jeleň, srna, diviak, môžeme stretnúť vlka. Niekedy tu bolo vidno rysa, sluka a naopak v posledných rokoch sa objavil bobor a psík medvedikovitý. V rieke Chotčianka žijú jalec hlavatý, podustva obyčajná, mrena obyčajná, rak, ojedinele pstruh potočný, úhor, vydra. Z plazov sa tu vyskytujú jašterica hnedá a zelená, užovka obyčajná, vretenica, slepúch. Z obojživelníkov sa tu nachádza ropucha, skokan, rosnička zelená. Hmyz zastupuje mravec lesný, roháč obyčajný, kliešť, chrúst a iné.

3. 1. 2 Životné prostredie

Analýza vývoja v oblasti stavu a ochrany životného prostredia

Kvalita povrchových vôd: V okrese Stropkov je úroveň odkanalizovania a hlavne čistenia odpadových vôd hlboko pod celoslovenským priemerom. V okrese nie je vybudovaná ani jedna ČOV, ktorá by spĺňala kritéria. To sa prejavuje na kvalite vôd. Veľké znečistenie podzemných a povrchových vôd je aj z jednotlivých obcí. Konkrétne v obci Bukovce nie je vybudovaná kanalizácia a ČOV a splaškové vody z domácnosti sú vyústené vo väčšine do nevyhovujúcich a kapacitne nepostačujúcich žump a septikov, resp. do cestných priekop, ale aj do povrchových vôd.

Aj keď v posledných rokoch je maximálna snaha v obci Bukovce o výstavbu kanalizácie a ČOV jej samotná realizácia je ohrozená z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Stavbu kanalizácie v obci charakterizuje jej nízka rozostavanosť, doba výstavby sa neustále predlžuje z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Hlavné bodové zdroje znečistenia: V okrese Stropkov sa nachádza Tesla a.s. Stropkov, býval. STS, Cestné stavby Stropkov, KOVO-SIPOX a.s., Benzinol ČS Stropkov.

Z plošných zdrojov znečistenia: Ide predovšetkým o jednotlivé hospodárske dvory v bezprostrednej blízkosti vodných tokov, z ktorých dochádza k znečisťovaniu povrchových a podzemných vôd. Veľké nedostatky sú v uskladňovaní a manipulácii s ropnými látkami, pri úniku silážnych štiav, neupravených hnojných koncoviek a v neposlednom rade pri nesprávnej likvidácii močovky, hnojovice, maštalného hnoja, silážnych štiav a pod.

Ďalším znečisťovateľom: Sú nimi tzv. divoké skládky z jednotlivých domácnosti vo voľnej prírode, najmä však pri miestnych potokoch.

Kvalita podzemných vôd: Pre vylepšenie súčasného stavu v zásobovaní pitnou vodou v obecných vodovodoch je potrebné zamerať pozornosť na zabezpečenie rozsiahleho hydrogeologického prieskumu za účelom získania ďalších zdrojov podzemnej vody a tým odstraňovať jestvujúce provizórne zdroje vody závislé na množstve a kvalite povrchových vôd. Situáciu pomôže riešiť aj vodovod zo Stariny, ktorý zabezpečujú Východoslovenské vodárne a kanalizácie.

Kvalita ovzdušia: Okres Stropkov v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 112/1993 Z.z. o vymedzení oblastí vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia nie je zaradený do zoznamu zaťažených území. Z tohto dôvodu nie je doposiaľ v okrese zriadená monitorovacia a meracia sieť na meranie imisných koncentrácií.

Vzhľadom na málo rozvinutý priemysel sa na celkovom znečistení ovzdušia najviac podieľa automobilová doprava - najmä medzinárodná kamiónová, technologické objekty na výrobu tepla a diaľkový prenos zo silne znečistených oblastí. Podiel transhraničného diaľkového prenosu na regionálnom znečistení ovzdušia je približne 60%. V súčasnosti je v okrese prevádzkovaných 45 stredných zdrojov a 2 veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, z ktorých jeden bol v r. 2001 mimo prevádzky. Najväčší podiel na znečistení ovzdušia majú stredné zdroje ako Tesla a.s., Kovo - Sipox a.s., Byhos a kotolne na tuhé palivo.

Zo 43 obcí okresu Stropkov zostáva splynofikovať 15 pričom obec Bukovce má rozvodnú sieť plynu.

Riešenie problematiky kvality ovzdušia okresu je zamerané na inštaláciu účinných odlučovacích zariadení, modernizáciu technológie priemyselných podnikov, modernizáciu zdrojov tepla - zníženie spotreby uhlia s prechodom na plyné médium, skvalitňovanie cestnej siete, budovanie cestných obchvatov. Krokom k zlepšeniu kvality ovzdušia je určenie emisnej kvóty oxidu siričitého pre veľké zdroje znečisťovania ovzdušia. Cieľom určených emisných kvót je regulácia množstva emisií oxidu siričitého a vytvorenie takých podmienok na splnenie medzinárodných zmlúv na ochranu ovzdušia, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Hluk: Hlukové zaťaženie prostredia je dnes fenoménom, ktorý je sprievodným javom

mnohých aktivít človeka. Hluk je veľmi vážnym a stále podceňovaným rizikom pre zdravie veľkého počtu ľudí. Obec Bukovce sa nachádza v blízkosti priemyselnej oblasti (Tesla a.s., Kovo - Sipox a.s., Byhos v okrese Stropkov). Z regionálneho hľadiska je najvýznamnejším zdrojom hluku doprava. Obec je zaťažovaná líniovým hlukom z cesty II. triedy, ktorá prechádza obcou v dotyku s obytnou zónou. Na čiastočné obmedzenie vplyvu hluku by bolo potrebné vysadiť pásma izolačnej zelene.

Odpadové hospodárstvo: Podľa štatistík vypracovaných na základe každoročných predložených hlásení o nakladaní s odpadmi, obec ročne vyprodukuje približne 36 ton odpadu. Obec Bukovce nemá na svojom území skládku komunálneho odpadu, keďže jej skládka ukončila svoju prevádzku k 31. 7. 2000. Pre odstavenú skládku v obci je vypracovaná projektová dokumentácia na jej sanáciu a rekultiváciu. Jej realizácia viazne na nedostatku finančných prostriedkov, o časť ktorú požiadala obec ešte zo ŠF ŽP.

Obec Bukovce v súčasnosti zvažuje svoj odpad do blízkej obce Chotča, ktorá má v súčasnej dobe ako jediná zriadenú skládku komunálneho odpadu (ide o skládku pre nie nebezpečný odpad) v okrese Stropkov. Skládka komunálneho odpadu spĺňa kritéria Nariadenia vlády prevádzkované Službou m .p. Stropkov. Z tejto skládky je v súčasnosti prevádzkovaná I. kazeta, ktorej kapacita bola k roku 2001 - 30 987 m³. Ostatné tri kazety budú do prevádzky dané po sanácii a rekultivácii prvej kazety . Na skládke sa odpad zhutňuje buldozénom, čo má za následok zníženie životnosti, keď životnosť skládky je pri hutnení buldozénom 17 rokov a pri hutnení kompaktorom 29 rokov. Ďalej na skládke je potrebné zrealizovať monitorovací systém podzemných vôd, zabezpečiť teleso skládky samostatnou plynovou drenážou pre odvod plynov zo skládky a zrealizovať monitorovací systém skládkových plynov.

V súčasnej dobe prebieha tvorba a schvaľovanie nového Programu odpadového hospodárstva (POH), ktorý určuje koncepciu riešenia odpadového hospodárstva a spôsob nakladania s odpadmi. Tieto programy (POH) sú vypracovávané jednotlivými pôvodcami odpadov v okrese.

Separovaným zberom na území okresu Stropkov zaoberá iba Združenie mikroregiónu Ondava so sídlom v Duplíne, ktoré združuje 10 obcí z toho sa jedná o 5 obcí stropkovského a 5 obcí svídnického okresu a to od r. 2000. V týchto obciach sú separované tri zložky komunálneho odpadu - papier, sklo, PET. Ich zber sa uskutočňuje v mesačných intervaloch.

3. 1. 3 Demografická situácia a ľudské zdroje

Táto podkapitola zahŕňa vývoj počtu obyvateľstva, vekovú štruktúru, pohlavie, vzdelanostnú štruktúru, národnostnú štruktúru, náboženskú štruktúru, zamestnanosť a trh práce, to všetko je prehľadne znázornené v nasledujúcich tabuľkách.

Vývoj počtu obyvateľov v obci Bukovce

Tabuľka 3			
ROK	1991	2014	k 31.12.2021
Počet obyvateľov - spolu	510	532	536
muži - počet	257	292	251
ženy - počet	253	298	285
Prírastok/úbytok počtu obyvateľov - spolu		+32	+4

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vyšší nárast obyvateľov od roku 1991 je prísťahovaním rómskych rodín. Pri sčítaní obyvateľov obce Bukovce prevažuje počet žien počet mužov.

Počet obyvateľov- spolu je celkový počet obyvateľov v obci k 31. 12. sledovaného roka. Pri jeho výpočte sa vychádza z počtu obyvateľov z predchádzajúceho roka, ku ktorému sa pripočítajú živonarodení a prísťahovaní a odpočítajú sa zomretí a vystťahovaní za sledovaný rok. Zohľadňujú sa aj územné zmeny v administratívno-správnom členení obce.

Veková štruktúra obyvateľstva obce Bukovce

TABUĽKA 8			
	Muži	Ženy	Spolu
Predproduktívny vek (0-14)			131
Produktívny vek (15-54)	-	160	160
Produktívny vek (15-59)	177	-	177
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu			100

Zdroj: Štatistický úrad SR

Prevažnú skupinu v obci tvoria občania v produktívnom veku, ktorých je 337 z celkového počtu. Druhú skupinu v počte 131 tvoria obyvatelia v predproduktívnom veku.

Bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Tabuľka 5 Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Muži	Ženy	Spolu
Základné	27	76	103
Učňovské (bez maturity)	48	36	84
Stredné odborné (bez maturity)	11	6	17
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	29	13	42
Úplné stredné odborné (s maturitou)	29	47	76
Úplné stredné všeobecné	10	10	20
Vyššie	0	2	2
Vysokoškolské bakalárske	1	1	6
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	14	8	22
Vysokoškolské doktorandské	0	1	1
Vysokoškolské spolu	15	10	25
Vysokoškolské podľa zamerania:			
- univerzitné	6	6	12
- technické	5	0	5
- ekonomické	2	1	3
- poľnohospodárske	2	1	3
- ostatné	0	2	2
Ostatní bez udania školského vzdelania	5	2	7
Ostatní bez školského vzdelania	-	-	-
Deti do 16 rokov	47	59	106
Úhrn	251	281	536

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka znázorňuje bývajúce obyvateľstvo v obci podľa pohlavia a podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania. Najväčšiu skupinu tvoria v obci občania so základným stupňom ukončeného školského vzdelania. Nezanedbateľným je počet obyvateľov, ktorý ukončili vysokoškolské vzdelanie, čo predstavuje vysoký potenciál rozvoja obce Bukovce.

Štruktúra obyvateľstva obce podľa náboženského vyznania

Tabuľka 6 Náboženské vyznanie / cirkev	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	9	13	22
Gréckokatolícka cirkev	251	281	532
Pravoslávna cirkev	3	3	6

Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	1	2
Ostatné	-	-	-
Bez vyznania	0	1	1
Nezistené	9	6	15
Spolu	251	281	532

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 6 znázorňuje bývajúce obyvateľstvo podľa pohlavia a náboženského vyznania. Konfesionálne zloženie obyvateľov je vždy na strane gréckokatolíckeho vierovyznania. Obec Bukovce má bohatý náboženský život s prevládajúcim gréckokatolíckym cirkevným životom na tomto území.

Národnostná štruktúra obyvateľstva obce Bukovce

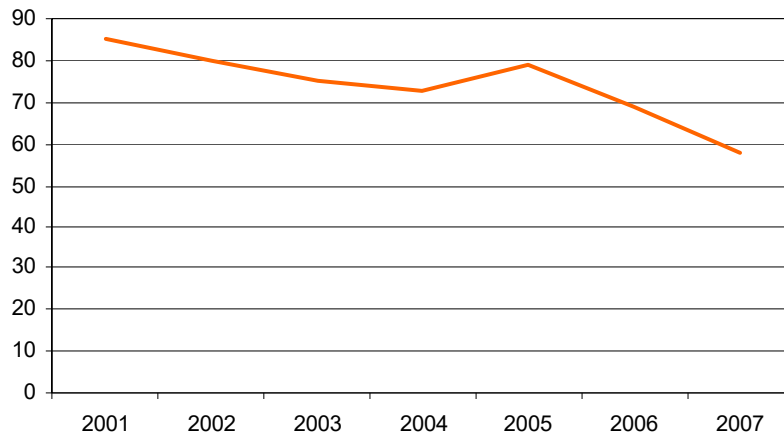
TABUĽKA 7			
Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	251	285	536
Maďarská	-	-	-
Rómska	-	-	-
Rusínska	-	-	-
Ukrajinská	-	-	-
Česká	-	-	-
Nemecká	-	-	-
Poľská	-	-	-
Chorvátska	-	-	-
Srbská	-	-	-
Ruská	-	-	-
Židovská	-	-	-
Ostatné, nezistené	-	-	-
Spolu	251	285	536

Zdroj: Štatistický úrad SR

Údaje o obyvateľstve rozdelenom podľa pohlavia a podľa národností sú uvedené v tabuľke 7. Počet Rómov v obci je 132, pričom len jeden uviedol rómsku národnosť. Najväčšiu skupinu populácie tvoria občania slovenskej národnosti. Väčšina obyvateľov súkromne rozprávajú rusínskym nárečím.

Zamestnanosť a trh práce

Tabuľka 10

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Nezamestnaný - muži	46	48	38	34	39	29	24
Nezamestnané - ženy	39	32	37	39	40	40	34
Nezamestnaný spolu	85	80	75	73	79	69	58

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny SR Stropkov

Tabuľka 10: Tabuľka nám znázorňuje bývajúce obyvateľstvo ekonomicky neaktívne (nezamestnaných) podľa pohlavia. Počet nezamestnaných opísaných v tabuľke bol sledovaný od 31. decembra 2001 do 30. júna 2007. Čísla v tabuľke znázorňujú skutočnosť, že nezamestnanosť v obci má klesajúcu tendenciu.

Odvetvia hospodárstva v obci Bukovce

Odvetvie hospodárstva	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho odchádza do zamestnania
Pol'nohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	17	7	24	2
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	1	4	5	1
Rybolov, chov rýb	-	-	-	-
Ťažba nerastných surovín	1	0	1	0
Priemyselná výroba	21	29	50	31

Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	2	0	2	1
Stavebníctvo	10	0	10	5
Veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	12	5	17	11
Hotely a reštaurácie	2	3	5	2
Doprava, skladovanie a spoje	2	3	5	3
Peňažníctvo a poisťovníctvo	1	2	3	2
Nehnutelnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	4	0	4	3
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	20	16	36	6
Školstvo	9	25	34	15
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	0	4	4	4
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	6	9	15	1
Súkromné domácnosti s domácim personálom	-	-	-	-
Exteritoriálne organizácie a združenia	-	-	-	-
EA bez udania odvetví	38	22	60	14
Spolu	146	129	275	101

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tab. 9: Tabuľka znázorňuje bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva. Z uvedených hodnôt nám vyplýva, že v mikroregióne je najviac obyvateľov zamestnaných v priemyselnej výrobe. Sumárne z tabuľky nám ďalej vyplýva, že prevažuje ekonomicky aktívna skupina mužov.

Vybavenosť domového a bytového fondu

Tabuľka 4				
Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
- 1899 a nezistené	-	-	-	-
1900 - 1919	0	0	1	1
1920 - 1945	4	0	0	4
1946 - 1970	55	6	0	61
1971 - 1980	18	4	0	22
1981 - 1990	18	6	0	24
1991 - 2001	13	0	0	13
spolu	108	16	1	125
%	86,4	12,8	0,8	100

Zdroj: Štatistický úrad SR

Tabuľka 4 nám znázorňuje trvale obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia výstavby a kategórie bytu. V obci Bukovce prevláda domová zástavba a jej najväčší nárast sa zaznamenal v rokoch 1946 - 1970.

3. 1. 4 Ekonomika

Poľnohospodárstvo: Katastrálna výmera chotára je 1106 ha, z toho poľnohospodárska pôda 579 ha a z toho orná pôda 261 ha. Obec Bukovce má na svojom území poľnohospodárske družstvo zaoberajúce sa poľnohospodárskou výrobou. Na ornej pôde pestujú zemiaky, kukuricu, obilniny a to pšenicu, jačmeň, ráž, ovos. Podielnícke družstvo v obci sa zameriava na chov hovädzieho dobytky, chov oviec, ošípaných. Trvalé trávnaté porasty využíva na kosenie a spásanie. Lesná pôda má rozlohu 344 ha a spravuje ju urbárska spoločnosť, ktorá sa zameriava na výsadbu a presekávanie.

Priemysel: V obci nie je rozvinutý priemysel, za prácou ľudia dochádzajú hlavne do okresných miest Stropkov a Svidník, ale i do vzdialenejších miest. V súčasnosti je v obci zberňa surovín. Do roku 2000 tu pracovala Miestna prevádzkareň Obecného úradu.

Odvetvia výroby a služieb: V Obci Bukovce sa nachádza predajňa potravinárskeho tovaru, pohostinské odbytové stredisko, obchodné stredisko s rozličným tovarom. V obci je aj FYTOCENTRUM – pestovanie a výkup liečivých rastlín.

Tabuľka 11		
Názov prevádzky:	Typ prevádzky:	Počet zamestnancov:
PD Bukovce	Poľnohospodárske družstvo	30
Predajňa potravín	Potraviny - zelenina	2
LENA predajňa	Pohostinstvo a potraviny	2

Tabuľka 11: Tabuľka nám znázorňuje existujúce typy prevádzok nachádzajúcich sa priamo v obci, ako aj počty zamestnancov ktorý v nich pracujú.

Cestovný ruch: Na území mikroregiónu Zelené Beskydy sú z ochranárskeho hľadiska dovolené všetky aktivity, ako pešia turistika, lyžiarska turistika, cykloturistika, zber húb a lesných plodov a podobne.

Pre obec Bukovce je typický výletný cestovný ruch s poznávacím cieľom kamenného kostola sv. Demetra, neobarokový, postavený v roku 1891. Vnútorne vybavenie súčasne so

stavbou. V chotári na Bukovej hore je pútnický kostol sv. Bazila pri bývalom kláštore baziliánov z 2. polovice 18. storočia a prícestná neskorobaroková kaplnka z 1. polovice 19. storočia. Na tomto mieste sa trikrát ročne konajú náboženské púte. V roku 1999 tu bol postavený najväčší gréckokatolícky kríž na svete, zhotovený z kvalitnej ocele s hmotnosťou 2000 kilogramov. Do vnútra tohto kríža baziláni, pôsobiaci vtedy v Trebišove, vložili po rusínsky písaný odkaz pre tretie tisícročie, v ktorej sa okrem iného píše, že v Bukovciach žijú rusínski gréckokatolíci, ktorí sa medzi sebou rozprávajú po rusínsky. Do kríža boli vložené i súčasné slovenské mince pre ľahšie datovanie nálezu v budúcnosti.

Uprostred Bukovej Hory rastie 700 ročný dub s obvodom 6, 20 m a priemerom koruny 29 metrov. Jeho výsadzba bola urobená na slávu Božiu a na radosť baziliánov – nech sa budúce generácie mníchov baziliánov i pútnikov tešia z krásneho okolia, hlavne na jeseň v čase odpustu Vozdviženija Čestnaho Kresta. Ešte stále sa „teší dobrému zdraviu“ a svojou obrovskou košatou korunou obšťastňuje pútnikov hlavne v čase letných horúčav.

V úseku medzi križovatkou Bukovce – Olšavka, krížom smerom na Gribov slúži dodnes stará obchodná cesta ako miestna komunikácia, ktorou sa dostaneme ku klášturu. „Jozefínka“ bola stará obchodná cesta, smerujúca od Stropkova smerom do Poľska a ďalej do Ruska. Každoročne sa na tomto mieste koná turistický pochod Jozefínka, ktorý je charakteristický vysokou návštevnosťou.

Nedaleko od obce (asi 15 km) smerom na Medzilaborce sa nachádza dedina Miková, známa umelcom pop – artu Andym Varholom, odkiaľ pochádzali jeho rodičia. V súvislosti s touto skutočnosťou je v Medzilaborciach situované múzeum moderného umenia.

V okolitých dedinách (Miroľa, Prikrá, Bodrudžal) sa nachádzajú drevené kostolíky. Obec Bukovce sa zapojila do projektu „Cesta Karpatských svätých“, v ktorom účastníkom cestovného ruchu ponúkajú kultúrne pamiatky sakrálneho charakteru, ktoré v mnohých prípadoch sú chránené ako národné kultúrne pamiatky. Do projektu je zapojených 27 obcí a miest Slovenska a Poľska. Obec Bukovce ponúka kostol sv. Demetra a baziliánsky kostol na Bukovej Hôrke.

Nevýhodou obce je, že tu nie sú ubytovacie ani stravovacie zariadenia, návštevníci sa môžu ubytovať iba v rodinných domoch, zväčša keď sú náboženské púte. O oddych by sa postarala telocvičňa, futbalové ihrisko i pekná príroda s možnosťou vykúpať sa v Chotčianke.

3. 1. 5 Hospodárenie a finančné vzťahy obce

Postavenie, pôsobnosť, práva a povinnosti, základné zásady hospodárenia a financovania, ako i iné náležitosti sú vymedzené v Štatúte obce Bukovce v súlade so zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.

Financovanie a rozpočet obce: Štatút obce Bukovce v §10 hovorí, že obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných zdrojov, z prostriedkov združených s inými obcami príp. inými právnickými a fyzickými osobami, ako aj dotácii zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Rozpočet obce Bukovce je zostavovaný na obdobie jedného kalendárneho roka a schvaľovaný obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo schvaľuje tiež jeho zmeny, kontroluje jeho čerpanie a schvaľuje záverečný účet obce. Pred schválením sa rozpočet obce musí zverejniť na 15 dní na úradnej tabuli v obci, aby sa k nemu mohli vyjadriť obyvatelia obce (§9 ods. 3 zákona o 369/1990 Zb. o obecnom zriadení.)

Rozpočet obce tvorí príjmovú a výdavkovú časť:

Príjmovú časť rozpočtu obce tvoria najmä:

- príjmy z miestnych daní a poplatkov,
- výnosy majetku obce,
- rozpočtových a príspevkových organizácií iných subjektov s majetkovou účasťou obce,
- dotácie zo štátneho rozpočtu a podiel na daniach.

Výdavkovú časť rozpočtu obce tvoria najmä:

- výdavky na výkon samosprávnych funkcií obce,
- výdavky na údržbu majetku obce,
- investičné náklady.

Na krytie mimoriadnych výdavkov vo všeobecnom záujme môže obec rozhodnúť o zavedení verejnej dávky (príspevku, poplatku, naturálnom plnení), o vyhlásení dobrovoľnej zbierky alebo o prijatí úveru alebo pôžičky. Prebytky rozpočtu obce možno previesť do rozpočtu obce na ďalší kalendárny rok. Účtovníctvo o stave a pohybe majetku obce, o výnosoch, príjmoch a výdavkoch a o finančných vzťahoch k štátnemu rozpočtu, v súlade s platnou právnou úpravou vedie obecný úrad. Hospodárenie s prostriedkami rozpočtu obce sa riadi osobitnými predpismi- Rozpočtovými pravidlami SR na ten ktorý rok. Výsledky hospodárenia obce, vrátane výsledkov hospodárenia peňažných fondov obsahuje záverečný účet obce, ktorý schvaľuje obecné zastupiteľstvo. Ročnú závierku obce Bukovce overuje audítor.

Z hľadiska finančnej stránky, analýzy obce, je možné postupovať podľa zásad a finančných ukazovateľov platných pri posudzovaní hospodárenia podnikateľských subjektov

len obmedzene, aj napriek tomu, že obec je právnickou osobou samostatne hospodáriacou s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.

Vzhľadom na fakt, že obec Bukovce relatívne nevykonáva žiadnu podnikateľskú činnosť a na základe financovania a hospodárenia obce je možné zhodnotiť hospodárenie na základe Výkazu o plnení rozpočtu a o plnení finančných ukazovateľov obce, súvahy, tak ako i predpokladaného plánu rozpočtu na nasledujúce rozpočtové roky. Toto hodnotenie je samozrejme ovplyvnené jednak teritoriálne, veľkosťou samostatnej obce ako i faktom, že väčšina obcí trpí chronickým nedostatkom finančných prostriedkov na aktivity mimo bežných rozpočtových výdavkov. Riešenie plnenia rozpočtu formou zvyšovania miestnych daní a poplatkov, väčším pokutovaním, úvermi, či rozpredávaním majetku obce samozrejme nie je racionálne, tak z hľadiska sociálneho, ako i dlhodobého rozvoja obce z nasledovných dôvodov: majetok je limitovaný čo do počtu a hodnoty, tak ako i výnosy z neho plynúce, zvýšenie miestnych daní a poplatkov môže pôsobiť negatívne a protichodne k uskutočnenej reforme znižovania daní a zvýšiť podiel neplatičov, úverová zaťaženosť je taktiež limitovaná zákonom, čo znemožňuje dostupnosť zdrojov tohto druhu nad rámec stanoveného prahu závislého od príjmov.

Z hľadiska finančného hospodárenia je možné hodnotiť likviditu a úverovú zaťaženosť obce Bukovce ako dobrú. Vzhľadom na nulovú hodnotu krátkodobých záväzkov boli použité rozdielové ukazovatele. Ukazovateľ celkovej likvidity (3.stupňa) v roku 2004 dosahuje mierne nižšiu hodnotu oproti likvidite 1. a 2. stupňa z titulu negatívneho zostatku v časti rozpočtové účty (realizované výdavky rozpočtovou organizáciou obce).

Tabuľka 12		
Ukazovateľ	2003	2004
Likvidita 1. stupňa	57	1191
Likvidita 2. stupňa	57	1191
Likvidita 3. stupňa	59	1038
Ukazovateľ zadĺženosti	9,7%	8,7%
Miera zadĺženosti	10,7%	9,5%
Úverová zadĺženosť	9,7%	8,7%

Zdroj: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny SR Stropkov (v tisícoch, %)

Prvé dva stupne likvidity sú v tabuľke 12 pre uvedené roky totožné z dôvodu nulovej hodnoty pohľadávok obce. Celkovo pripadá na jednu korunu vlastných zdrojov 0,095 koruny cudzích zdrojov. Úverová zaťaženosť dosahuje hodnotu 8,7% čo je totožné s ukazovateľom zadĺženosti z dôvodu už spomenutých nulových záväzkov. Vzhľadom na to, že obec nevykonáva podnikateľskú činnosť, možnosť vyšších jednorazových kapitálových výdavkov je viac obmedzená a vytvára tlak na zvyšovanie posledne spomenutého ukazovateľa.

Tabuľka 13	2003	2004
1. Neobežný majetok	7944	8280
2. Majetok spolu	8340	8982
Podiel 1. a 2.	95,3%	92,2%

Zdroj: Finančná analýza z prílohy č.8 Projektového spisu k Opatreniu 3.4 Renovácia a rozvoj obcí Aktivita A Inštrukcie k vypracovaniu Projektového spisu, Kapitola I)

Z uvedených ukazovateľov je možné badať mierne obmedzenú vypovedateľnosť, z dôvodu limitovaných príjmov obce a vysokého podielu fixných výdavkov, ako i podstaty vyrovnaného hospodárenia, ktoré sú pre obec charakteristické. Ďalším z dôvodov je, ako interpretuje vyššie uvedená tabuľka, že zloženie majetku obce je charakteristické vysokým podielom fixných aktív, čo má vplyv aj na flexibilitu finančného riadenia.

Analýza minulých rozpočtových období obce: Stručná analýza minulých rozpočtových období, bola urobená za posledné štyri kalendárne roky. Rok 2004 bol popísaný podrobnejšie, keďže bolo možné čerpať z informácii výkazu o plnení rozpočtu a o plnení vybraných finančných ukazovateľov obce, VÚC a rozpočtových organizácii v ich pôsobnosti zostavenom k decembru 2004. Prehľadne sú jednotlivé plnenia rozpočtov za predchádzajúce roky zobrazené v nasledujúcich tabuľkách, pričom tabuľka č. 14 obsahuje informácie len za rok 2004.

Tabuľka 14	2004	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Plnenie bežného rozpočtu- PRÍJMY		2 012 000	9 572 000	9 562 000
Plnenie kapitálového rozpočtu- PRÍJMY			3 135 000	3 135 000
SPOLU		2 120 000	12 707 000	12 697 000
Plnenie bežného rozpočtu- VÝDAVKY		2 072 000	9 209 000	9 171 000
Plnenie kapitálového rozpočtu- VÝDAVKY		288 000	450 000	381 000
SPOLU		2 360 000	9 659 000	9 552 000

Zdroj: Výkaz o plnení rozpočtu a o plnení vybraných finančných ukazovateľov obce, VÚC a rozpočtových organizácii v ich pôsobnosti zostavený k decembru 2004.

Ako je zrejmé z tabuľky 14 vyššie uvedenej rozpočet obce Bukovce za rok 2004 bol prebytkový, pričom bežný rozpočet vykazoval medzi príjmovou a výdavkovou časťou mierny rozdiel v hodnote prebytku 391 000 SK. Väčší rozdiel bol v kapitálovom rozpočte, kde bol prebytok 2754 000 SK. Schválený rozpočet sa veľmi líšil od upraveného rozpočtu, v dôsledku neskoršieho navýšenia bežných príjmov obce o 7687 000 SK. Kapitálové výdavky v roku 2004

slúžili obci na realizáciu nových stavieb ako aj rekonštrukciu a modernizáciu a na tvorbu projektovej dokumentácie.

Tabuľka 15	2018	2019	2020	2021
Plnenie upraveného rozpočtu- PRÍJMY	473 054	489 277	576 799	603 055
Plnenie upraveného rozpočtu- VÝDAVKY	473 054	489 277	576 799	603 055

Zdroj: Plnenie upraveného rozpočtu: Jaroslav Palička, starosta obce Bukovce

V tabuľke 15 sú súhrne znázornené upravené rozpočty obce Bukovce za štyri posledné roky. Ako môžeme sledovať jednotlivé hodnoty príjmových aj výdavkových častí rozpočtu majú stúpajúcu tendenciu.

3. 1. 6 Občianska vybavenosť

Technická vybavenosť: Obec má vybudovanú sieť na rozvod *elektrickej energie* na 100%, pričom je v obci zabezpečené verejné osvetlenie.

Je zabezpečená komplexná *plynofikácia obce*, taktiež má obec vybudovaný *verejný vodovod*. Kvalita vybudovaného vodovodu je však v zlom technickom stave, keďže bol postavený ešte v roku 1972 a potrebuje kompletnú rekonštrukciu, ktorú obec plánuje.

V okrese Stropkov sú dve úpravne vody:

- ÚV Zimný potok – odber z potoka Zimný potok o kapacite 6 l/s
- ÚV SABI 02 – odber z Chotčianky o kapacite 10 l/s (v súčasnosti mimo prevádzky).

Vývoz komunálneho odpadu je zabezpečený do neďalekej obce Chotča.

Jedným z najväčších problémov, ktoré obec má je že jej *chýba kanalizácia a čistička odpadových vôd*.

V obci je zriadená *pevná telefónna sieť* s bytovými prípojkami.

Územie obce je pokryté signálom siete mobilných operátorov Orange a T-Mobil, rozhlasovým signálom, televíznym signálom STV, JOJ a Markíza. Káblovú televíziu obec nemá k dispozícii.

Informácie sú v obci sprostredkované prostredníctvom *verejného rozhlasu*.

Obec Bukovce má zriadené pripojenie na internet a zriadenú e-mailovú adresu: **obecbukovce@ba.telecom.sk**. Obec Bukovce má vytvorenú svoju vlastnú oficiálnu stránku obce, ktorou je **http://www.bukovce.ocu.sk**, tu sa majú možnosť občania dozvedieť všetky potrebné informácie o svojej obci. Nevyhnutnosťou kvality webovej stránky je neustále dopĺňanie informácií v nej.

Obecný hasičský zbor, zriaďuje OZ v Bukovciach. Na čele obecného hasičského zboru je jeho veliteľ, ktorý za svoju činnosť zodpovedá starostovi a OZ. Obecný hasičský zbor vykonáva hasiace práce pri zdoľávaní požiarov na území obce a poskytuje pomoc jednotkám protipožiarnej ochrany pri sústreďovaní síl a prostriedkov v prípade zdoľávania požiarov mimo územia obce.

Obecný úrad

Na obrázku sa nachádza budova obecného úradu v obci Bukovce. Obecný úrad zabezpečuje výkon samosprávy a štátnej správy v jeho pôsobnosti. Okrem obecného úradu je obci Bukovce aj sídlo matričného úradu.

Obyvatelia obce majú priamo v obci zriadenú poštu, preto nemusia dochádzať za vybavovaním týchto služieb do mesta Stropkov, ako je to u okolitých obcí, ktoré takúto možnosť nemajú.

V nasledujúcich troch tabuľkách sú znázornené číselné hodnoty vybavenia domácností technickou infraštruktúrou.

Technické vybavenie trvale obývaných bytov

Vybavenie	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Bytov spolu z toho:	126	536
s plynom zo siete	103	429
s vodovodom	122	502
v byte	-	-
mimo bytu	2	10
bez vodovodu	1	2
nezistené		
s kanalizáciou		
prípojka na kanalizačnú sieť	1	7
septik (žumpa)	112	511
so splachovacím záchodom	92	417
s kúpeľňou alebo sprchov. kútom	117	480

Zdroj: Štatistický úrad SR

V tabuľke 16 sú uvedené spôsoby vykurovania v domácnostiach. Je možné tu sledovať, že prevažná väčšina domácností je napojená na rozvodnú sieť plynu. V obci v súčasnosti nie je napojená kanalizácie, pre domácnosti na odvádzanie využívajú septiky, ktoré sú v ich súkromnom vlastníctve.

Spôsob vykurovania trvale obývaných bytov

TABUĽKA 17 Spôsob vykurovania	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Ústredné kúrenie diaľkové	-	-
Ústredné kúrenie lokálne	72	340
na pevné palivo	-	-
na plyn	71	339
elektrické	3	5
Etážové kúrenie		
na pevné palivo	-	-
na plyn	5	22
ostatné	-	-
Kachle		
na pevné palivo	19	128
elektrické	-	-
plynové	1	2
ostatné	-	-
Iné	28	98
Spolu	125	536

Zdroj: Štatistický úrad SR

Vybavenosť domového fondu

TABUĽKA 18 Vybavenie domácnosti	Počet	
	bytov	osôb v bytoch
Samostatná chladnička	126	467
Chladnička s mrazničkou	100	197
Samostatná mraznička	77	347
Automatická práčka	102	381
Farebný televízor	126	536
Telefón v byte	35	70
Mobilný telefón	285	285
Rekreačná chata, domček, chalupa	1	8
Osobný automobil	72	72
Osobný počítač	50	50
Osobný počítač s internetom	50	50

Zdroj: Štatistický úrad SR

V tabuľke je uvedené vybavenie domácností elektrickými spotrebičmi, internetom a rekreačné možnosti domácností v obci.

Doprava – komunikácie (dopravná dostupnosť): Dopravu charakterizujeme ako cieľavedomé premiestňovanie osôb a nákladov. Osobná doprava premiestňuje ľudí do školy, zamestnania, za službami, rekreáciou a pod. Doprava v obci sa opiera len o cestnú sieť, existuje tu len cestná doprava autobusová. Obec Bukovce sa nachádza na hlavnom ťahu cesty Stropkov – Medzilaborce.

Obec má pravidelné autobusové spojenie s okresným mestom Stropkov (10 km) a nadväzne na bližšie i vzdialenejšie mestá v republike. Taktiež je pravidelné spojenie do ďalšieho okresného mesta Medzilaborce (25 km) a susedných obcí. Z Medzilaboriec môžu občania cestovať železničnou dopravou, pretože okres Stropkov je bez koľajníc.

Miestna komunikácia prechádza cez tri mosty, v obci sú tri autobusové zastávky. Prvý autobusový spoj cez obec je o 5.00 hod. a to z Medzilaboriec do Prešova cez Stropkov, posledný spoj každý párny týždeň podľa určenia podniku Tesla o 23.00 hod. do obce Miková, ináč o 19.30 hod smerom zo Stropkova cez Bukovce do dediny Kožuchovce.

Charakteristický je presun obyvateľov automobilmi. Pre pešiu dopravu sú vybudované chodníky.

Územie mikroregiónu je dopravne prístupné: cestou II. triedy Stropkov – Havaj – Medzilaborce, na ktorú sa napájajú cesty III. triedy, buď priebežné alebo končiace v obciach mikroregiónu. Cez okresné mesto je územie mikroregiónu napojené na cestu medzinárodného významu Prešov – Gíraltovce – Svidník – Poľsko. Mikroregión, tak ako celý okres Stropkov, nie je napojený na železničnú sieť.

3. 1. 7 Vzdelávanie a kultúra

Školstvo: Predškolskú výchovu zabezpečuje jedna materská škola, v ktorej je v sú zapísaných 26 detí.

Povinnú školskú dochádzku absolvujú žiaci na základnej škole, ktorá sídli taktiež na území obce Bukovce s počtom žiakov 78. Základná škola má otvorený 1.- 9. ročník a dochádzajú do nej aj žiaci zo susedných obcí Olšavka, Gribov, Kožuchovce. Škola má k dispozícii nie len počítačovú a fyzikálnu učebňu, ale aj vlastnú telocvičňu využívanou na školskú telovýchovu.

Šport: Obec Bukovce vlastní samostatné ihrisko pre futbal. Ihriskom je upravená otvorená plocha,

pozostávajúca z hracej plochy a zázemia avšak bez stupňovite alebo inak upravenej plochy pre divákov.

Kultúrna infraštruktúra: V *Dome kultúry* rozvíja svoju činnosť rómsky súbor Romani Jag, príležitostne sú tam aj vystúpenia iných súborov a skupín, diskotéky mladých. Kultúrny dom má k dispozícii aj spoločenskú miestnosť s kapacitou 100 miest, kde sa môžu konať rôzne spoločenské posedenia (kultúrne zhromaždenia, svadby, káre atď.)

Kultúrny dom prešiel v roku 2006 rekonštrukciou strechy a sociálneho zariadenia. Rekonštrukcia slúžila zamedzeniu poškodzovaniu priestorov Domu kultúry a sprístupneniu jeho nefunkčného sociálneho zariadenia.

Obec má zriadený *klub mladých*, ktorým sa snaží zapájať mládež do rôznych mimoškolských aktivít.

Obec Bukovce vlastní aj *obecnú knižnicu*, slúžiacu nielen školopovinným deťom a mládeži, ale aj bežným občanom. Knižný fond sa v obecnej knižnici pravidelne obnovuje.

Kultúrne podujatia: Obec organizuje pravidelné spoločenské, športové a kultúrne podujatia v priebehu roka:

- *Ples* - január
- *Karneval* - február
- *Turistický pochod Jozefínkou* – marec
- *Deň matiek* - máj
- *Diskotéka* - priebežne
- *Športový deň* - august
- *Futbalové zápasy* - počas súťaže, miestny futbalový klub má aj svoj športový stánok
- *Odpustové slávnosti* - 3 krát v roku

Okolie obce je vhodné na turistiku a agroturistiku, zber húb, vychádzky do prírody.

Cirkev: Osobitnou kapitolou, ako už bolo spomenuté je bohatý náboženský život v obci. O duchovné vyžitie sa stará jeden gréckokatolícky kostol. Smerom od Stropkova do údolia na severovýchod od cesty sa rozlieha na kopci vysokom 347 m.n.m. Kaplnka na Bukovej hôrke. Na tomto mieste sa každoročne konajú tradičné púte späť s existenciou kláštora rádu baziliánov (v

minulosti tu stál Bukovecký kláštor). V areáli bývalého kláštora (Bukovecký kláštor rádu sv. Bazila Veľkého) sa v súčasnosti už nachádza chrám Povýšenia sv. Kríža a kaplnka zasvätená Premeneniu Pána z roku 1742, kde sa pravidelne konajú púte na počesť náboženských sviatkov.

Obec Bukovce má k dispozícii aj novozrekonštruovaný dom smútku. Dom smútku sa nachádza za gréckokatolíckym kostolom v areáli miestneho cintorína.

Zdravotná infraštruktúra: Pred 13 rokmi bolo v obci zdravotné stredisko s jedným lekárom, teraz dochádzajú ľudia na ošetrovanie 10 km do Stropkova.

V súčasnosti sa teda v obci nenachádza žiadne samostatné zdravotnícke zariadenie typu ambulancie praktického lekára, lekára stomatológa, lekára gynekológa či lekárne na výdaj liekov.

3. 1. 8 Tretí sektor

Obec je členom Mikroregiónu Nízke Beskydy a Mikroregiónu Zelené Beskydy, ktorého sídlo sa nachádza priamo v dedine Bukovce. Obec spolupracuje aj s Poľskou republikou. Obec sa neustále zapája do procesu komplexného rozvoja regiónu zosúladovaním aktivít s ďalšími susednými obcami. Tiež spolupracuje s okolitými obcami, čo je ďalším dôležitým prvkom vyváženého rozvoja regiónu. Obce združené v oboch mikroregiónoch vyvíjajú v súčasnosti veľké úsilie na zabezpečenie územnoplánovacích dokumentov a podkladov, na základe ktorých sa budú spoločne resp. jednotlivo uchádzať o finančné prostriedky určené na vyrovnávanie regionálnych disparít a realizovanie projektov zameraných na rozvoj regiónu.

3. 2 Analýza realizovaných opatrení

Projekty obce realizované zo štátneho rozpočtu:

Realizovaný projekt: Rekultivácia skládky odpadu – 2. etapa

Cieľ projektu: Cieľom projektu bola likvidácia starých environmentálnych zátŕaží.

Výsledky projektu: Výsledkom projektu bola 2 etapa prác na rekultivácii skládky, čo prispelo k zlepšeniu životného prostredia v obci a blízkom okolí.

Náklady projektu: 1 700 tis. Sk

Finančné prostriedky: Dotácia zo štátneho rozpočtu.

Termín realizácie: 2004 - 2005

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia strechy Školskej jedálne a telocvične Základnej školy.

Cieľ projektu: Cieľom projektu bolo zrekonštruovať strechu školskej jedálne a telocvične Základnej školy, ktorá bola v zlom technickom stave.

Výsledky projektu: Výsledkom projektu sa zabezpečila lepšia bezpečnosť žiakov a návštevníkov školskej jedálne a telocvične Základnej školy a zároveň sa zlepšil estetický vzhľad obce.

Náklady projektu: 2 374 tis. Sk

Finančné prostriedky: Dotácia zo štátneho rozpočtu.

Termín realizácie: 2005 – 2006

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia mosta a lávky časť Malé Bukovce.

Cieľ projektu: Cieľom projektu bolo zrekonštruovať most a lávku po škodách spôsobených povodňami.

Výsledky projektu: Výsledkom projektu bolo zabezpečiť bezpečný prechod chodcov a motoristov do časti obce Malé Bukovce.

Náklady projektu: 1 047 tis. Sk

Finančné prostriedky: Dotácia zo štátneho rozpočtu.

Termín realizácie: 2005

Realizácia projektu: Rekonštrukcia verejného osvetlenia.

Cieľ projektu: Zabezpečiť úsporu finančných prostriedkov na elektrickú energiu.

Výsledky projektu: Výsledkom projektu je hospodárnosť a efektívnosť.

Náklady projektu: 165 tis. Sk

Finančné prostriedky: Dotácia zo štátneho rozpočtu a vlastné náklady.

Termín realizácie: 2005

Realizácia projektu: Rekonštrukcia strechy a sociálneho zariadenia Domu kultúry.

Cieľ projektu: Zamedziť ďalšiemu poškodzovaniu priestorov Domu kultúry a sprístupniť nefunkčne sociálne zariadenie.

Výsledky projektu : Estetický vzhľad obce , zabránenie zatekaniu do budovy a zlepšenie hygieny pri využívaní Domu kultúry.

Náklady projektu : 700 tis. Sk

Finančné prostriedky: Dotácia zo štátneho rozpočtu.

Termín realizácie : 2005 – 2006

Realizovaný projekt: Výstavba „10. bj nájomných bytov nižšieho štandardu.“

Cieľ projektu: Zlepšiť bytovú situáciu miestny rómskych spoluobčanov.

Výsledky projektu: Výsledkom projektu je zlepšiť bytové podmienky Rómov a skvalitniť hygienické návyky.

Náklady projektu: 7 600 tis. Sk

Finančné prostriedky: Dotácia zo štátneho rozpočtu.

Termín realizácie: 2006 – 2007

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia Základnej školy- telocvične v Bukovciach

Ciel' projektu: Cieľom projektu bolo podporiť voľno časové aktivity nielen žiakov navštevujúcich základnú školu, ale i ostatných obyvateľov a to rôznych vekových kategórií a tým prispieť k pozdvihnutiu športového života obce Bukovce.

Výsledky projektu: Rekonštrukciou telocvične sa umožnilo rozvíjať rôzne športové aktivity a to hádzaná, futbal, volejbal, tak v letnom ako i zimnom období.

Úloha obce: Obec Bukovce bola iniciátorom aj realizátorom projektu

Náklady projektu: 1874 tisíc. Sk

Finančné prostriedky: Ministerstvo školstva SR

Realizovaný projekt: Výstavba nájomného bytu nižšieho štandardu

Ciel' projektu: Cieľom projektu bola výstavba nájomného bytu nižšieho štandardu pre Rómov v Bukovciach

Výsledky projektu: Získanie 10 bytových jednotiek

Úloha obce: líder projektu

Náklady projektu: 7 971 690,- Sk

Finančné prostriedky: Ministerstvo životného prostredia SR / Program obnovy dediny / a Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Projekty obce realizované z vlastných zdrojov:

Realizovaný projekt: Oplotenie budovy Obecného úradu.

Ciel' projektu: Cieľom projektu bolo vybudovanie nového oplotenia budovy obecného úradu.

Výsledky projektu: Realizáciou projektu sa vybuďovalo nové oplotenie obecného úradu čo zvýšilo estetický vzhľad obce.

Náklady projektu: 200 tis. Sk

Finančné prostriedky: Vlastné zdroje z rozpočtu obce

Termín realizácie: 2005- 2006

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia miestnej komunikácie – Malé Bukovce.

Ciel' projektu: Cieľom projektu bola rekonštrukcia povrchu miestnej komunikácie.

Výsledky projektu: Realizáciou projektu sa opravila miestna komunikácia, ktorá bola v zlom

technickom stave a zvýšila sa bezpečnosť premávky v danej časti obce.

Náklady projektu: 400 tis. Sk

Finančné prostriedky : Vlastné zdroje z rozpočtu obce.

Termín realizácie: 2006

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia miestnej komunikácie a lávky na miestny cintorín.

Cieľ projektu: Cieľom projektu bolo umožniť vstup motorových vozidiel na miestny cintorín a prechod cez Kožuchovský potok.

Výsledky projektu: Realizáciou projektu sa sprístupnil miestny cintorín aj pre motorové vozidlá.

Náklady projektu: 175 tis. Sk

Finančné prostriedky: Vlastné zdroje z rozpočtu obce.

Termín realizácie: 2003 - 2005

Realizovaný projekt: Vybudovanie chodníka na miestny cintorín

Cieľ projektu: Cieľom projektu bolo vybudovanie chýbajúceho chodníka na miestny cintorín

Výsledky projektu: Výsledkom projektu je novovybudovaný chodník, ktorý zvyšuje bezpečnosť návštevníkov miestneho cintorína

Náklady projektu: 200 tis. Sk

Finančné prostriedky: Vlastné zdroje z rozpočtu obce

Termín realizácie: 2003 – 2004

Realizovaný projekt: Obecná kanalizácia a čerpacia stanica Bukovce I. etapa

Cieľ projektu: Výstavba kanalizácie a čerpacej stanice Bukovce I. etapa

Výsledky projektu: Stavba bola podľa projektu rozostavaná

Úloha obce: líder projektu

Náklady projektu: 42 mil. Sk

Finančné prostriedky: Vlastné zdroje z rozpočtu obce

Projekty obce realizované s finančnou podporou Európskej únie:

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia Materskej školy plynofikácia a oprava strechy

Cieľ projektu: Cieľom projektu bola rekonštrukcia Materskej školy plynofikácia a oprava strechy

Výsledky projektu: Zlepšenie technického stavu budovy

Úloha obce: líder projektu

Náklady projektu: 150 000,- Sk

Finančné prostriedky: Finančné memorandum pre Národný program PHARE

3. 3 SWOT analýza

Východiskom pre analýzu problémov je stav a potenciál rozvoja obce popísaný v predchádzajúcej analytickej časti dokumentu, ktorá obsahuje analýzu jednotlivých oblastí na základe popisu charakteristík súčasného stavu s ohľadom na identifikáciu a analýzu problémov a ich príčin, s prípadným zdôvodnením.

Podrobný popis nedostatkov obce ako aj jej silných stránok a príležitostí bol získaný realizáciou dotazníkového prieskumu medzi občanmi obce. Zhrnutie uvedeného prieskumu je spracované v štandardnej štruktúre metódou SWOT.

Univerzálna analytická metóda SWOT slúži pre jednotnú identifikáciu a formalizáciu výsledkov analýzy so zameraním na rýchly prehľad o dobrých a zlých stránkach, možnostiach zlepšenia, predpokladoch a rizík rozvoja.

Analytická metóda SWOT v ďalšom kroku umožní stanoviť základné disparity rozvoja obce na jednej strane a kľúčové faktory rozvoja (vyplývajúce zo silných stránok obce a jej príležitostí). Kľúčové faktory rozvoja umožňujú formalizovať "vízie obce" do strategických cieľov, následne vybrať a určiť priority rozvoja obce.

SWOT analýza obce Bukovce obsahuje zhrnutie analýzy problémov, kde sú v jej štruktúre popísané:

- **silné stránky** (určujú potenciál)
- **slabé stránky** (určujú možnosti zlepšenia)
- **príležitosti** (určujú vhodnosť využitia potenciálu, ciele)
- **riziká** (určujú limity pre realizáciu)

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia Obecného úradu
Cieľ projektu: Cieľom projektu bolo zateplenie a fasáda Obecného úradu.

Cieľ projektu: Zlepšenie tepelnoizolačných vlastností.
Výsledky projektu: Stavba bola podľa projektu urobená
Náklady projektu: 99 516,52 EUR
Vlastné zdroje : 4 975,83 EUR z rozpočtu obce

Realizovaný projekt: Rekonštrukcia Obecného domu
Cieľ projektu: Cieľom projektu je zateplenie a fasáda Obecného domu

Cieľ projektu: Zlepšenie tepelnoizolačných vlastností.
Výsledky projektu: Stavba čaká na realizáciu
Náklady projektu: 750 000 EUR
Vlastné zdroje: 37 500 EUR z rozpočtu obce

HOSPODÁRSTVO A VEDECKO TECHNICKÝ ROZVOJ	
Silné stránky	Slabé stránky

<ul style="list-style-type: none"> - obec má výhodnú geografickú polohu a prírodné prostredie- blízkosť hranice a hraničných prechodov<ul style="list-style-type: none"> s Poľskou republikou a Ukrajinou, štátna cesta (Medzilaborce), - rýchla dostupnosť okresného mesta Stropkov, - dlhoročná spolupráca s Poľskou republikou, - blízkosť colného piechodu do Poľskej republiky, - existencia podielneho poľnohospodárskeho družstva , PD Bukovce, - veľmi priaznivé podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva - z odvetvia služieb sú v obci prítomné predajne potravín so zeleninou, potraviny na zmiešaný tovar a pohostinstvo je v obci zastúpené dva krát, - z odvetvia výroby je v obci prítomná prevádzka na pestovanie a výkup liečivých rastlín, - v blízkych mestách Stropkov a Svidník sa nachádzajú výrobné podniky, v ktorých obyvatelia obce pracujú, - obyvateľstvo- má primerané vzdelanie, so snahou o rekvalifikáciu, pracovitosť, podnikavosť, súdržnosť, pohostinnosť, - stúpajúci podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - záujem väčšiny nezamestnaných nájsť si prácu, - potenciál rastu odbornosti, zručnosti a zamestnateľnosti pracovnej sily, - potenciál nových zdrojov zamestnanosti v sektore služieb malého a stredného podnikania, - dostatok priestorov na zriadenie reštauračných a ubytovacích služieb s využitím prírodného potenciálu, - rastie počet obyvateľstva sťahujúceho sa z mesta na vidiek.	<ul style="list-style-type: none"> - slabá koordinácia aktivít rôznych skupín obyvateľstva v obci, absencia ÚPD a PHSR, - nedostatočné využitie prírodného a ľudského potenciálu, - nedostatočné využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie, - slabé zastúpenie podnikateľov (hlavne v sekundárnej a terciárnej sfére), z toho vyplývajúci nedostatok ďalších disponibilných zdrojov na rozvoj obce, - nedostatok pracovných príležitostí v obci, - nepostačujúci informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia – občania, - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká miera nezamestnanosti v obci, extrémne vysoký podiel výskytu dlhodobej nezamestnanosti, - migrácia mladých ľudí za prácou mimo obce, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nevysporiadané majetkovo – právne vzťahy, - vysoký podiel obyvateľstva so základným a s učňovským vzdelaním bez maturity.
--	---

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - dostatok priestorov na rozvoj služieb cestovného ruchu, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej infraštruktúry v priemysle,	

<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít	<ul style="list-style-type: none"> - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania
---	---

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie – 100%, - kompletne pokrytie vodovodnou infraštruktúrou, - prepojenie obecnej komunikácie na cestnú sieť II. triedy Stropkov – Havaj-Medzilaborce, na ktorú sa napájajú cesty III. triedy, končiace v obci, - cez okresné mesto je územie mikroregiónu napojené na cestu medzinárodného významu Prešov – Gíraltove – Svidník – Poľsko, - existencia verejného osvetlenia, - pokrytie signálom mobilných operátorov, - dostatočná kapacita elektrickej siete, - transformátorové stanice, - kompletná plynofikácia obce, - pevná telefónna sieť s bytovými prípojkami, - existencia verejného rozhlasu.	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná vybavenosť obce technickou infraštruktúrou absencia ČOV v obci, - absencia kanalizácie v obci, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nedostatok parkovacích plôch pre návštevníkov obce, - absencia verejných sociálnych zariadení pre potreby cestovného ruchu, - mikroregión, tak ako celý okres Stropkov, nie je napojený na železničnú sieť, - nedostatočný stav a absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nedostupnosť vysokokvalitných informačných služieb verejnými alebo súkromnými operátormi, - nízka penetrácia užívateľov Internetu (v dôsledku vysokých cien), - absencia celého pokrytia obce vysokorýchlostným Internetom.
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie splaškovej kanalizácie, - vybudovanie ČOV, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách, - zavedenie vysokorychlostného Internetu do domácností, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci.	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nedostatočné finančné zdroje obce - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk
--	--

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A PRÍRODNÉ ZDROJE

Silné stránky

- prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami Nízke Beskydy,
- veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu,
- obec má zabezpečený odvoz komunálneho odpadu na skládku KO v blízkej obci Chotča,
- vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov
- kompletná plynofikácia obce,
- existencia obecného vodovodu,

Príležitosti

Slabé stránky

- nie je zabezpečený separovaný zber komunálneho odpadu v obci
- nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov,
- absencia splaškovej kanalizácie v obci,
- absencia ČOV,
- existencia lokálnych zdrojov znečistenia zložiek životného prostredia, ako nelegálnych skládok v území, vypúšťanie močovky popri ceste do jarku a iné,
- nezodpovedný prístup občanov k ochrane životného prostredia,
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP,
- vysoký podiel obyvateľov využíva na vykurovanie prevažne tuhé palivá ako drevo a uhlie.

Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečiť separovaný zber v celej obci, - dôsledné plnenie kvalitatívnych stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - regulácia vodných tokov a ich vyčistenie, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - úprava verejných plôch, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie obnoviteľných zdrojov energie – bioplyn, energia biomasy, slnečná energia, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle.	<ul style="list-style-type: none"> - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja.
--	---

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA A ZDRAVOTNÍCTVO	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dobrá vybavenosť sociálnej infraštruktúry: - existencia ZŠ aj MŠ, školská jedáleň, počítačová a fyzikálna učebňa, - existencia pošty, - zriadený klub mladých, - existencia kultúrneho domu, - existencia požiarného zboru, - rozvíjajúca sa sieť sociálnych zariadení a služieb v priľahlých sídlach.	<ul style="list-style-type: none"> - neexistencia klubu dôchodcov, - absencia opatrovateľskej služby, - absencia domu sociálnych služieb, - absencia zdravotného zariadenia: praktického lekára, lekára stomatóloga, lekára gynekológa, či lekárne na výdaj liekov, - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb.
Príležitosti	Ohrozenia

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BUKOVCE

- zlepšenie poskytovania sociálnych služieb, neskorším zavedením aj vývarovne pre okázalých občanov, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšenie sociálneho povedomia rómskeho etnika, - rozšíriť občiansku vybavenosť v obci, ktorá je dosiaľ len základná - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - vybudovanie zdravotníckeho zariadenia - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU.	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť.

ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky

Slabé stránky

- materská škola s počtom žiakov 29,
- základná škola s celkovým počtom žiakov 78, má otvorený 1 - 9 ročník,
- existencia obecnej knižnice,
- základná škola má k dispozícii vlastnú telocvičňu na školskú telovýchovu,
- škola má k dispozícii počítačovú a fyzikálnu učebňu,
- dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti,
- dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy,
- využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť,
- sieť vysokých škôl v blízkych mestách
- obec vlastní samostatné ihrisko pre futbal s miestnym futbalovým klubom a športovým stánkom
- obec má k dispozícii aj a viacšportové ihrisko
- obec každoročne usporadúva športový deň v auguste.

- deficit v materiálno – technickom vybavení školy,
- absencia mimoškolských zariadení,
- materská škola, základná škola a sociálne zariadenia v zlom technickom stave,
- nedostatok moderných učebných pomôcok,
- pomalé zavádzanie informačných technológií do školy,
- deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve.

Príležitosti

- zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov,
- koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami,
- podpora záujmových krúžkov zo strany obce,
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,
- výstavba areálu pre zimné športy- lyžiarsky vlek,
- výstavba kúpaliska.

Ohrozenia

- nesystémová reforma vzdelávacej sústavy,
- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...),
- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov,
- nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov,
- nárast sociálnej ohrozenosti mládeže,
- nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,
- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojej obce

KULTÚRA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky

Slabé stránky

<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície - zriadená obecná knižnica, - existencia kultúrneho domu, - periodické organizovanie kultúrnych aktivít s veľkou návštevnosťou- turistický pochod Jozefinka, - usporadúvanie kultúrnych podujatí pri príležitosti Dňa matiek, plesových akcií, karnevalu, diskoték, - konanie tradičných púti ku Kaplne Buková hôrka, - konanie odpustových slávností, - obec Bukovce sa zapojila do projektu „Cesta Karpatských svätýň“, kde cestovného ruchu ponúkajú kultúrne pamiatky sakrálneho charakteru, konkrétne obec Bukovce ponúka kostol sv. Demetra a baziliánsky kostol na Bukovej Hôrke, - v obci je množstvo turistických trás, chodníkov pre uskutočňovanie pešej turistiky, - okolité lesy poskytujúce možnosti na aktívne a pasívne prežitie voľného času, - prírodné krásy v okolí obce, - okolie obce poskytuje príležitosti na oddych je vhodné na agroturistiku, zber húb a vychádzky do prírody, - existencia vhodných priestorov pre rozvoj turistickej infraštruktúry,	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chýbajúca personálna základňa na organizáciu kultúrnych podujatí, - zlý stav kultúrno- historických pamiatok v obci, - málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - v obci nie sú ubytovacie ani stravovacie zariadenia a návštevníci sa môžu ubytovať iba v rodinných domoch, zväčša keď sú náboženské púte, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci.
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia kultúrneho domu, - usporadúvanie Dňa obce, - rozvinúť kultúrne povedomie a tradície pri rómskej mládeži, - rozširovanie rekreačných príležitostí výstavbou areálu pre zimné športy- lyžiarsky vlek, - výstavba kúpaliska - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov, - vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít, - spracovať multimediálne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách, - vybudovať ubytovacie a stravovacie zariadenie - vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR.	<ul style="list-style-type: none"> - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neochota ľudí investovať a započat' podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu, - náročné získavanie úverových zdrojov, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít, - zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov.

3. 4 Kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja

Analytická metóda SWOT umožňuje v tejto časti stanoviť základné disparity rozvoja obce na jednej strane a kľúčové faktory rozvoja na strane druhej.

Hlavné faktory rozvoja vyplývajú zo silných stránok a príležitostí obce.

Kľúčové disparity vyplývajú zo slabých stránok a ohrození obce.

Hlavné faktory rozvoja obce Bukovce	Kľúčové disparity rozvoja obce Bukovce
Krásna príroda a prírodná scenéria s dobrým potenciálom pre rozvoj turistiky a cestovného ruchu. Výhodná geografická poloha obce.	Nedostatok pracovných príležitostí – slabé podnikateľské prostredie (oblasť CR a poľnohospodárstvo). Odchod mladých ľudí z obce za prácou.
Silná produkčná zložka obyvateľstva a rozvoj ľudských zdrojov v dôsledku ďalšieho vzdelávania obyvateľov. Pracovitosť a manuálna zručnosť ľudí.	Nedobudovaná základná vybavenosť obce – infraštruktúra: kanalizácia, zastaraný vodovod, ČOV, cestné komunikácie, zdravotné stredisko.
Dobudovanie základnej infraštruktúry a občianskej vybavenosti.	Slabá ochrana životného prostredia obce: divoké skládky, znečistené potoky, drancovanie lesa.
Možnosti rozvoja podnikania v oblasti CR a poľnohospodárstva – tvorba pracovných miest a služieb pre obyvateľstvo.	Nezáujem obyvateľov obce o veci verejné pri riešení lokálnych problémov.
Možnosti čerpania zo štrukturálnych fondov EÚ.	Nedostatočné finančné zdroje pre rozvoj obce.

4. Rozvojová stratégia

Strategický cieľ nemá charakter konkrétneho návrhu riešiaceho určitý problém, ale predstavuje určitú filozofiu smerovania obce, ktorým by sa mala v stanovenom časovom horizonte uberať. Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované

obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým, že je definovaný, napomôže smerovaniu rozvoja. Pri navrhovaní strategického cieľa obce Bukovce sa vychádzalo z prieskumu verejnej mienky (dotazníkový prieskum) a z analýz existujúceho stavu s ohľadom na zachovanie princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti.

4. 1 Ciele a priority

Na vrchole hierarchickej štruktúry cieľov je globálny cieľ, ktorý podrobnejšie charakterizujú špecifické ciele.

Globálny (strategický) cieľ pri stanovení smerovania obce do budúcnosti nemá charakter konkrétneho návrhu riešiaceho určitý problém, ale predstavuje určitú filozofiu smerovania obce, ktorým by sa mala v stanovenom časovom horizonte uberať. Pri navrhovaní strategického cieľa obce Bukovce sa vychádzalo z prieskumu verejnej mienky (dotazníkový prieskum) a z analýz existujúceho stavu s ohľadom na zachovanie princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti rozvoja obce.

Globálny cieľ obce Bukovce: Realizáciou opatrení v oblasti ľudských zdrojov a zlepšením prístupu miestneho obyvateľstva a samosprávy, bude znamenať prispieť k rozvoju vlastnej obce. Postupným dobudovaním základnej infraštruktúry vytvoriť a dosiahnuť priaznivé prostredie pre zlepšenie sociálneho a ekonomického zabezpečenia obyvateľov obce s efektom zvýšenia ich životnej úrovne. Na základe ochrany životného prostredia prispieť environmentálne kvalitnejšiemu prostrediu.

Špecifické ciele rozvoja obce Bukovce: V rámci jednotlivých špecifických cieľov sú navrhnuté priority, ako hlavné oblasti smerovania podpory, ktoré smerujú k naplneniu jednotlivých špecifických cieľov.

Špecifický cieľ č. 1: Investície do základnej infraštruktúry v obci

Priorita č. 1. 1 – vybudovanie chýbajúcich prvkov základnej technickej a sociálnej infraštruktúry

Priorita č. 1. 2 – rekonštrukcia miestnych komunikácií a výstavba nových

Priorita č. 1. 3 – rekonštrukcia existujúcej infraštruktúry

Špecifický cieľ č. 2: Zlepšenie stavu a kvality ľudských zdrojov v obci

Priorita č. 2. 1 – zabezpečenie možností vzdelávania sa miestneho obyvateľstva

Priorita č. 2. 2 – vzbudenie záujmu miestnych obyvateľov o dianie v obci

Priorita č. 2. 3 – tvorba voľno časových aktivít pre mladých

Špecifický cieľ č. 3: Tvorba a ochrana životného prostredia

Priorita č. 3. 1 – zaviesť v obci systém separovaného zberu odpadov

Priorita č. 3. 2 – eliminácia vzniku divokých skládok

Špecifický cieľ č. 4: Podpora rozvoja podnikania v obci s využitím prírodného potenciálu

Priorita č. 4. 1 – vytvoriť podmienky pre podnikanie v obci

Priorita č. 4.2 – príprava efektívneho využitia nevyužitej poľnohospodárskej pôdy v katastri obce Bukovce

Priorita č. 4. 3 – vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít

4. 2 Opatrenia a aktivity

Jednotlivé opatrenia a aktivity vymedzujú prioritné oblasti strategického plánovania obce, ktoré nadväzujú na špecifické ciele. Je potrebné, aby opatrenia boli zosúladené s prioritami nadradených programových dokumentov (najmä programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja).

Pre PHSR obce Bukovce sa vymedzili tieto tri prioritné oblasti:

Prioritná oblasť A- Investície do základnej infraštruktúry

Prioritná oblasť B- Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov

Prioritná oblasť C- Ochrana životného prostredia

Prioritná oblasť A.1: VYBUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA ZÁKLADNEJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

A.1.1 Rekonštrukcia a výstavba nových miestnych cestných komunikácií obce Bukovce (rok 2021 – 2025)

Popis aktivity: Obec má nedostatok finančných prostriedkov na údržbu a obnovu povrchu miestnych komunikácií kobercovými úpravami, ide najmä o cestu na miestny cintorín. Takisto

je potrebná výstavba chodníka popri hlavnej ceste II. triedy pozdĺž celej dediny v dĺžke 2 000 bm.

A.1.2 Rekonštrukcia vodovodu

Popis aktivity: Vodovod obce Bukovce bol vybudovaný v roku 1972, z dôvodu jeho neudržiavania je momentálne v zlom technickom stave. Obecný vodovod je v správe Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti (VVS).

A.1.3 Výstavba a rekonštrukcia vnútornej dopravnej infraštruktúry v obci Bukovce (autobusové zastávky) a posilnenie spojov miestnej verejnej dopravy

Popis aktivity: V obci sa nachádzajú dve autobusové zastávky. Autobusová zastávka situovaná uprostred obce je v dobrom stave, druhá zastávka si však vyžaduje rekonštrukciu. Železničnú stanicu majú obyvatelia obce vzdialenú cca 35 km. Spoje premávajú cez obec v priemere každé dve hodiny počas pracovného dňa. Počas víkendov spoje premávajú zriedkavejšie – dvakrát za deň.

Prioritná oblasť A2: VYBUDOVANIE A REKONŠTRUKCIA ZÁKLADNEJ SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

A.2.1 Zlepšenie kvality vzdelania a školstva v obci

Popis aktivity: Základná škola Bukovce má v súčasnosti nedostatočné možnosti vzdelania. Zámerom projektu bude zriadiť na škole výučbu cudzích jazykov, ako aj zlepšiť kvalitu učiteľského zboru účasťou na školeniach. Základná škola v obci s počtom 78 žiakov nedisponuje dostatočným materiálno-technickým vybavením. Projekt by sa týkal aj Materskej školy, ktorá je v súčasnosti v zlom technickom stave.

A.2.2 Výstavba zdravotného strediska

Popis aktivity: Pred 13 rokmi existovalo v obci zdravotné stredisko s jedným lekárom, v súčasnosti sú obyvatelia obce nútení dochádzať na lekárske ošetrenia do 10 km vzdialeného Stropkova. Výstavbou samostatného zdravotníckeho zariadenia salepší sociálna infraštruktúra tým, že sa prispeje k spokojnosti nielen starších občanov, ale aj mamičiek s malými deťmi. Obec uvažuje situovať zdravotné stredisko do voľných priestorov v Dome kultúry, ktoré sú nateraz k dispozícii.

Prioritná oblasť B: PODPORA ROZVOJA SLUŽIEB PRE OBYVATEĽOV

B.1 Výstavba stravovacieho a ubytovacieho zariadenia

Popis aktivity: V obci absentujú ubytovacie a stravovacie zariadenia, čo znamená, že návštevníci sa môžu ubytovať len v rodinných domoch a to zväčša iba v čase náboženských pútí. Projekt by napomohol zlepšiť nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu.

Obec zvažuje vystavanie stravovacieho a ubytovacieho zariadenia v Dome kultúry, kde sa nachádzajú vhodné voľné priestory.

B.2 Výstavba lyžiarskeho vleku

Popis aktivity: Výstavbou lyžiarskeho vleku chce obec zabezpečiť pre občanov a návštevníkov obce zlepšenie kvality zimných športov. Zároveň nebudú obyvatelia obce nútení dochádzať za lyžovaním do vzdialených miest.

Prioritná oblasť C: OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

C.1.1 Výstavba kanalizácie v obci

Popis aktivity: Obec Bukovce nemá vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť. Likvidácia odpadových vôd je riešená len suchými WC, nepriepustnými žumpami a prípadne septikmi. Predpokladá sa vybudovanie kanalizačnej siete pre odvedenie odpadových vôd z domácností a občianskej vybavenosti v obci.

C.1.2 Výstavba čističky odpadových vôd

Popis aktivity: Splaškové vody v obci sú odvádzané do nepriepustných žump, pretože obec nemá vlastnú kanalizačnú sieť a čistiareň odpadových vôd. Projektom plánovaná čistiareň odpadových vôd prispeje k zlepšeniu kvality povrchových a podzemných vôd v okrese Stropkov.

C.1.3 Zavedenie separovaného zberu odpadu v obci

Popis aktivity: Obec má vypracovaný Program odpadového hospodárstva, ktorý plánuje realizáciu separovaného zberu odpadu. Realizácia projektu zlepší stav životného prostredia v obci. Separovali by sa tri zložky komunálneho odpadu - papier, sklo, PET, pričom ich zber by sa uskutočňoval v mesačných intervaloch.

Obec Bukovce v súčasnosti zväža svoj komunálny odpad do blízkej obce Chotča, ktorá má v súčasnej dobe ako jediná zriadenú skládku komunálneho odpadu. Separovaným zberom na území okresu Stropkov zaoberá iba Združenie mikroregiónu Ondava so sídlom v Duplíne.

Akčný plán obce Bukovce a konkrétne projektové zámery do roku 2025:

	Miesto realiz.	Investor/zdroje financovania	Časový plán	Finančný plán	Indikátory
A.1.1	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 100 000 eur vlastné zdroje – 5 000 eur	2015 - 2020	150000 eur	zrekonštruované chodníky v dĺžke 2 000 bm zrekonštruované miestne komunikácie v dĺžke 2 km
A.1.2	Bukovce	vlastné zdroje zdroje EÚ	bude spresnený	bude schválený neskôr	zlepšenie stavu technickej infraštruktúry
A.1.3	Bukovce	vlastné zdroje zdroje EÚ	Rok 2016	20 000 eur	zlepšenie kvality cestovania zlepšenie kultúry cestovania
A.2.1	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 200 000 eur vlastné zdroje – 8 000 eur	2015 - 2020	200 000 eur	zlepšenie kvality vzdelávania
A.2.2	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 180 000 eur vlastné zdroje – 5 000 eur	Rok 2016	185 000 eur	dobudovanie základnej sociálnej infraštruktúry v obci

B.1	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 100 000 eur vlastné zdroje – 7 000 eur	Rok 2016	107 000 eur	zlepšenie služieb v oblasti cest. ruchu zvýšenie zamestnanosti (5 pracovných miest)
B.2	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 400 000 eur vlastné zdroje -2 000 eur	Do roku 2020	402 000 eur	zlepšenie kvality zimných športov zvýšenie návštevnosti obce
C.1.1	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 2 000 000 eur vlastné zdroje -100 000 eur	Rok 2020	2 100 000 eur	vybudovanie kanalizačnej siete odvedenie odpadových vôd z domácností
C.1.2	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 100 000 eur vlastné zdroje – 1000 eur	Rok 2018	101 000 eur	zlepšenie stavu životného prostredia v obci
C.1.3	Bukovce	NFP štátny rozpočet alebo ŠF EÚ – 120 000 eur vlastné zdroje – 1 200 eur	2020	121 200 eur	zvýšenie zamestnanosti (2 pracovné miesta) zamedzenie tvorbe čiernych skládok.

4. 3 Opis rozvojovej stratégie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce je zostavený v súlade s regionálnym operačným programom na roky 2021 – 2025, ktorý je zameraný na regionálnu infraštruktúru.

Opatrenia a aktivity PHSR obce Bukovce sú taktiež v súlade s prioritami nadradeného programového dokumentu, konkrétne ide o Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja VÚC Prešovského samosprávneho kraja.

5. Finančný plán

Neodmysliteľným predpokladom realizácie jednotlivých opatrení načrtnutých v akčnom pláne je aj plán ich financovania. Základom pre realizáciu naplánovaných aktivít je príprava rámcových projektov, pri ktorých sa uvažuje so získaním finančného príspevku z fondov EÚ. Následne budú pripravené detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov). Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektmi, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

V dobe prípravy a spracovania PHSR obce Bukovce (z dôvodu začatia nového programovacieho obdobia 2015 – 2020) nie sú ešte celkom vyjasnené pravidlá budúceho financovania jednotlivých operačných programov z rozpočtu EÚ, keďže tieto sú ešte v procese negociácií. Nasledujúce finančné tabuľky budú doplnené po spresnení budúcich pravidiel financovania operačných programov a po schválení jednotlivých projektov (aktivít) obecným zastupiteľstvom.

5. 1 Rozdelenie financií na programovacie obdobie

V novom programovacom období 2021 – 2025 ešte stále nie sú celkom vyjasnené pravidlá budúceho financovania jednotlivých operačných programov z rozpočtu EÚ. Z uvedeného dôvodu budú nasledujúce finančné tabuľky obce Bukovce (5.1 Rozdelenie financií na programovacie obdobie a 5.2 Rozdelenie financií na priority a opatrenia) doplnené až po spresnení budúcich pravidiel financovania operačných programov a po schválení jednotlivých projektov obecným zastupiteľstvom.

6. Zabezpečenie realizácie

6. 1 Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Zabezpečenie PHSR: Po schválení PHSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie.

Väčšia časť aktivít, ktoré predstavujú opatrenia na zmenu situácie v obci predstavujú finančne náročné projekty. Už v predchádzajúcich rokoch obec Bukovce bola schopná financovať mnohé aj finančne náročné aktivity spomenuté v analýze realizovaných opatrení v podkapitole 3.2. V súvislosti s možnosťou podpory zo strany štát resp. EÚ by však bola škoda nevyužiť ponúkané príležitosti. Z tohto dôvodu je nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole Akčné plány definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne (vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok).

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu samotných projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- verejné zdroje (mestský rozpočet, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Finančné zabezpečenie PHSR a partneri: Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať

v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

Verejné zdroje:

Analýza majetkovej a rozpočtovej situácie ukázala, že zdroje obce umožňujú financovať niektoré investície. Mnohé náročnejšie aktivity si však vyžadujú získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ. Je nutné počítať aj s variantom

zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V prípade iných projektov, najmä takých, ktoré sú schopné generovať zisky, prichádza do úvahy spoluúčasť súkromného sektora alebo využitie bankových úverových produktov.

V súčasnosti má obec len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity, jediným fondom poskytujúcim aspoň limitovanú nenávratnú finančnú pomoc pre investičné projekty obcí je Štátny fond rozvoja bývania. Obec môže získať nenávratný finančný príspevok vo výške 30% alebo 20% nákladov a zvyšných 70%, resp. 80% nákladov je určených na prefinancovanie formou úveru na 30 rokov s úročením 1,2%. Obec Bukovce môže využiť čerpanie zdrojov aj z opätovne vytvoreného Environmentálny fondu, keďže má veľké problémy so znečisťovaním životného prostredia.

Súkromné zdroje:

Súkromné prostriedky predstavujú jednu z najjednoduchších foriem investovania, keďže ich využitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov. Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich uvažuje s príspevkami zo súkromných zdrojov, napríklad formou sponzorských príspevkov.

Fondy Európskej únie:

Pri zámere čerpania štrukturálnych fondov je potrebné pamätať na to, že z nich je v prípade územia spadajúceho mimo bratislavského kraja možné pokryť maximálne 75% oprávnených nákladov (v prípade verejného sektora). Ďalších 20% je spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu. Konečný prijímateľ je povinný znášať 5% z celkových oprávnených nákladov. V praxi však je potrebné z mestského rozpočtu financovať väčší podiel, keďže nie všetky náklady spadajú do kategórie oprávnených výdavkov. Z tohto dôvodu sa skutočný podiel spolufinancovania obce môže zvýšiť až na 20% i viac. Európska regionálna politika si

kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Bukovce sa uvažuje s využitím zdrojov z fondu ERDF aj z ESF (projekty a aktivity).

Obec Bukovce môže čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov uskutočňované na projekty v druhom programovacom období na základe Národného strategického referenčného rámca na roky 2021-2025, ktorý sa bude realizovať prostredníctvom 11 operačných programov a na základe Programu rozvoja vidieka SR 2021-2025. Nakoľko sa vyššie spomenuté dokumenty v terajšom období nachádzajú v procese negociácií EK existuje možnosť, že niektoré aktivity v nich obsiahnuté podľahnú zmenám.

Obec Bukovce uvažuje o čerpaní finančných prostriedkov na základe Národného strategického rámca na obdobie 2021 – 2025 práve z týchto operačných programov:

REGIONÁLNY OPERAČNÝ PROGRAM

Regionálny operačný program (ďalej len „ROP“) na roky 2015-2020 sa zameriava na **regionálnu infraštruktúru** ako na jeden z najdôležitejších determinantov kvality života obyvateľstva.

Predmetom podpory ROP budú nasledovné prioritné osi:

Prioritná os 1 Rozvoj zariadení občianskej infraštruktúry

Priorita 1 Infraštruktúra vzdelávania

Opatrenie 1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia materských a základných škôl za účelom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu. Uvedené opatrenie je zamerané na tieto investičné aktivity:

- rekonštrukciu, rozširovanie a modernizáciu existujúcich objektov (materských a základných škôl a príslušných školských zariadení),
- zabezpečenie požadovaných kvalitatívnych a kvantitatívnych štandardov vzdelávacích zariadení a štandardov ich prístupnosti v nadväznosti na súčasné potreby moderného vzdelávacieho procesu.

Priorita 2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately

Opatrenie 2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia. Uvedené opatrenie je zamerané na tieto investičné aktivity:

- o budovanie nových zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v súlade s platnou legislatívou,
- o obstaranie príslušného vnútorného zariadenia.

Opatrenie 2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately za účelom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb. Uvedené opatrenie je zamerané na tieto investičné aktivity:

- o rekonštrukcia a rozširovanie existujúcich zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, za účelom zlepšenia podmienok poskytovania uvedených služieb,
- o modernizácia vnútorného vybavenia zariadení sociálnych služieb a zariadení na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately v nadväznosti na ich rekonštrukciu, za účelom zlepšenia podmienok poskytovania uvedených služieb,
- o aktivity smerujúce k zakladaniu nových zariadení.

Priorita 3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu

Opatrenie 3.1 Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií. Uvedené opatrenie je zamerané na tieto investičné aktivity:

- o
- o modernizácia infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni,
- o zlepšenie technického a prevádzkového stavu budov a priestorov určených pre verejnosť týchto pamäťových a fondových inštitúcií, ktoré zabezpečujú svoje úlohy v zmysle príslušných zákonov (zákon o archívoch a registratúrach, zákon o knižniciach, zákon o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty a pod.)

Prioritná os 2 Posilnenie vybavenosti územia

Opatrenie 2.1 Regionálne komunikácie zaisťujúce dopravnú obsluhu regiónu

Uvedené opatrenie je zamerané na tieto investičné aktivity:

- modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu regiónu,
- modernizácia dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy,
- odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt

Opatrenie 2.2 Regenerácia sídiel

Oblasť podpory je zameraná na renováciu a rozvoj sídiel (obcí a miest), ktoré sú identifikované ako kohézne a inovačné póly rastu na území cieľa Konvergencia v SR. Uvedené opatrenie je zamerané na:

- a) neinvestičné aktivity: prípravu územno-plánovacej dokumentácie, územno-plánovacích podkladov, PHSR, rozvojových štúdií, štúdií zhodnotenia, štúdií využitia územia, prípravu projektov miestnych rozvojových aktivít pre prípravu projektov podporovaných z verejných zdrojov, prípravu projektov regenerácie a revitalizácie sídiel a ich častí
- b) investičné aktivity: dobudovanie technickej infraštruktúry sídiel a realizácia komplexných projektov regenerácie sídiel, ich častí a zón, modernizácia, obnovu a zvýšenie energetickej efektívnosti panelových bytov, výstavba a rekonštrukcia stavebných štruktúr (napr. chodníkov, mostov,...), podporu úpravy verejných priestranstiev, verejnej zelene a dôležitých priestorových areálov s multifunkčným využitím, regeneráciu rómskych osídlení, rekonštrukciu miestnych komunikácií IV. triedy

Opatrenie 2.3 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu

Súčasťou prioritnej osi je aj podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu v pôsobnosti verejného sektora, a to za účelom efektívnejšieho využitia potenciálu cestovného ruchu jednak pre zlepšenie pozície Slovenska v rámci európskeho cestovného ruchu a ako aj pre rozvoj tých častí regiónov s potenciálom cestovného ruchu, ktoré sú hospodársky a sociálne v kríze.

OPERAČNÝ PROGRAM KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST (OP KaHR)

Prioritná os 1: Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií

Opatrenie 1.2 : Podpora spoločných služieb pre podnikateľov

Cieľom opatrenia je umožniť verejnému sektoru zabezpečiť rozvoj podnikania v oblasti priemyslu a služieb, zvýšenia zamestnanosti a kvality života v regiónoch

Podopatrenie : Podpora materiálnej a logistickej infraštruktúry

- zakúpenie pozemkov na realizáciu predmetných projektov
- výstavba a vybavenie hmotnej infraštruktúry (rekonštrukcia, alebo výstavba budov a technologických priestorov vrátane sietí)
- vybavenie budov (napr. vybavenie kancelárskych priestorov, konferenčných miestností, spoločných priestorov, atď.) a technologických priestorov (high-tech uzly, prístroje a zariadenia, atď.)
- dotácia na prevádzku služieb
- výber personálu, úhrada časti miezd, školenie, vzdelávanie a odborná príprava, elektronický obchod, prepájanie sietí, atď.

Podopatrenie: Budovanie a modernizácia osvetlenia pre mestá a obce

- výstavba a rekonštrukcia verejného osvetlenia miest a obcí, za účelom zníženia energetickej náročnosti a modernizácie osvetlenia

PROGRAM ROZVOJA VIDIEKA SR 2021 – 2025

PRIORITNÁ OS 3: KVALITA ŽIVOTA VO VIDIECKYCH OBLASTIACH A DIVERZIFIKÁCIA VIDIECKEHO HOSPODÁRSTVA

PRIORITA Č. 3: OBNOVA A ROZVOJ OBCÍ

Cieľ priority č. 3 je zabezpečiť rozvoj infraštruktúry obcí, zlepšiť vybavenie a vzhľad obcí, a tým prispieť ku kvalitnejšiemu životu obyvateľstva vo vidieckom priestore.

Oprávnené aktivity:

- príprava programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí
- rekonštrukcie a modernizácie vodovodov a kanalizácií
- zriaďovanie, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov podporujúcich oživenie tradičných remesiel, produkcie tradičných vidieckych produktov a zamestnanosti,

- rekonštrukcia a modernizácia miestnych ciest, lávok, mostov,
- rekonštrukcia a modernizácia chodníkov, verejného osvetlenia, rekreačných zón, verejných priestranstiev a parkov,
- výstavba, rekonštrukcia a modernizácia cyklotrás, náučných chodníkov, detských a športových ihrísk, tržníc, amfiteátróv, autobusových zastávok,
- rekonštrukcia a modernizácia stavieb a objektov historického, kultúrneho a spoločenského významu vrátane ich okolia (okrem lokalít UNESCO).

PRIORITA Č. 4: VYTVÁRANIE MIESTNYCH PARTNERSTIEV

Opatrenie: Získavanie zručností, oživovanie a vykonávanie integrovaných stratégií rozvoja územia

Oprávnené činnosti, napr.:

- štúdie o dotknutej oblasti (vypracovanie podkladov, vlastnej štúdie, analýzy, odporúčania);
- opatrenia na poskytovanie informácií o oblasti a integrovaných stratégií rozvoja územia (tlač a distribúcia stratégií, informačné letáky o danej oblasti žiadajúcej o podporu z fondu EAFRD)
- vzdelávanie zamestnancov verejno – súkromných partnerstiev, ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní integrovanej stratégie rozvoja územia;
- vzdelávanie vedúcich pracovníkov verejno – súkromných partnerstiev súvisiace s prípravou na prístup Leader (účasť na seminároch, školeniach).

Personálne zabezpečenie PHSR

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Každý projekt má stanoveného garanta (subjekt zodpovedný za realizáciu), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovnej skupiny nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať projekty, koordinovať projekty, monitorovať realizáciu projektov, vypracovávať dopadové analýzy projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov, zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektmi, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

6. 2 Monitorovanie a hodnotenie

Vyhodnotenie a modifikácia PHSR: V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o projekte a príjemcovi pomoci, ktoré sa v priebehu celého procesu strategického plánovania sledujú. Základným zdrojom monitorovania sú jednotlivé aktivity a projekty stanovené

v akčnom pláne, ktoré budú úspešne realizované. Je potrebné si vytvoriť pracovnú skupinu pre implementáciu, ktorá by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj monitorovaciu úlohu. Náplňou monitorovacej skupiny bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce,
- odborné komisie pri OZ,
- podnikateľské subjekty,
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem participovať v skupine)
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov

Vypracovanie nového programovacieho dokumentu odporúčame z dôvodu:

- uplynutia plánovacieho horizontu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Lok
- závažnou zmenou externých a interných faktorov
- začatím nového programovacieho obdobia v rámci EÚ roky 2021 – 2025

Pre úspešnú realizáciu navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných regionálnych štruktúr – krajského samosprávneho orgánu alebo regionálnej rozvojovej agentúry, či súkromných agentúr.

6. 3 Harmonogram realizácie

Prvá etapa: Sa týka schválenia pripraveného a pripomienkovaného PHSR obce Bukovce obecným zastupiteľstvom. Tento program sa tak pre obec stane záväzným dokumentom.

Druhá etapa: Vytýčené ciele v prvej etape sa bude obec Bukovce snažiť dosiahnuť využitím všetkých možných zdrojov – domácich, doplnkových i štrukturálnych fondov EÚ pri tvorbe kvalitných projektov.

Realizácia jednotlivých projektov (aktivít) bude závisieť od harmonogramu výziev a úspešnosti jednotlivých projektov v hodnotiacom procese.

7. Záver

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bukovce je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Zoznam použitej literatúry

Beňko, J. a kol. (1994): Stropkov. Martin, Neografia, a. s., s. 9 – 14.

Encyklopedický ústav SAV (1977): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I. Bratislava, VEDA, s. 255.

MESTO STROPKOV: Obce okresu Stropkov. [online]. Dostupné z <<http://www.stropkov.sk/bukovce/>>.

OBEC BUKOVCE: Oficiálne stránky obce Bukovce. [online]. Dostupné z <<http://www.bukovce.ocu.sk/>>.

OBEC BUKOVCE: Štatút obce Bukovce vydalo- katastrálne územie obce Bukovce na základe zákona§ 24 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov.

OBEC BUKOVCE: Príloha č. 8 Projektového spisu k Opatreniu 3.4 Renovácia a rozvoj obcí Aktivita A Inštrukcie k vypracovaniu Projektového spisu, Kapitola I)

MINISTERSTVO VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY: SEKCIA REGIONÁLNEJ POLITIKY: Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. MVaRR SR: Bratislava,

OBEC BUKOVCE: Výkaz o plnení rozpočtu a o plnení vybraných finančných ukazovateľov obce Bukovce, VÚC a rozpočtových organizácií k decembru 2020.

OBVODNÝ ÚRAD ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA. Lukáč, D.: Stav životného prostredia v regióne Beskyd: Stropkovský región. Údaje k 20. 9. 2020.

PREŠOVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025. [online]. Dostupné z <[http://www.vucpo.sk/ganet/vuc/po/portal.nsf/wdoc/53ec19eda7d84cd7c1256f9700588984/\\$FILE/PHaSR_PSK.pdf](http://www.vucpo.sk/ganet/vuc/po/portal.nsf/wdoc/53ec19eda7d84cd7c1256f9700588984/$FILE/PHaSR_PSK.pdf)>.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY: Ekonomické a sociálne špecifiká prešovského kraja. 2007. [online]. Dostupné z <<http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1346>>.

ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY: Mestská a obecná štatistika. [online]. Dostupné z <<http://www.statistics.sk/>>.

ÚRAD PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY: Základné štatistické údaje o zamestnanosti a nezamestnanosti obce Bukovce. Údaje k 20. 9. 2020.

Zákon Slovenskej Národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení

☐

